

Obsah: [1] **Hodnoty území** P. Durdík | [2] **Program konference** | [3] **Energetická krize** I. Laštůvková | [7] **Metodika k ÚSK** K. Wirth | [8] **Agrolesnictví** V. Mackovič | [10] **Fejeton** Z. Černý | [11] **Standardizace prostorové regulace** V. Jetel | [14] **ECTP** V. Řezáč | [15] **Nové publikace** T. Blatová | [17] **Aktuality, informace** T. Blatová

AUÚP ČR ve spolupráci s městem Loktem pořádá ve dnech 12. a 13. října 2023 akreditovanou konferenci na téma

Hodnoty území

Naše obce a města se neustále mění, chceme žít v příjemném prostředí, zvyšovat standard obytného prostředí, budovat města krátkých vzdáleností, chceme žít ekologicky, ale samozřejmě také úspěšně ekonomicky. Zkrátka chceme se mít dobře a tomu odpovídají i naše nároky na prostředí, ve kterém žijeme. To ale znamená další rozvoj, další výstavbu bytů a infrastruktury a znamená to také výrazně zasáhnout do stávající podoby dnešních sídel.

Ono to vlastně zní jednoduše, když chceme žít podle moderních standardů, tak hurá na to, přestavíme naše města a nahradíme je novými strukturami, máme dost volného prostoru, který můžeme přetvořit k obrazu svému. Ale ono to tak jednoduché není. Naše sídelní struktura se vyvíjela tisíc let a utváření našeho přírodního prostředí ještě tisícinásobně déle. Bylo by barbarské si myslet, že dnešní stav poznání je konečný a že nikdy už nebude nic lepšího, a naopak, že to, co je dnes, je stoprocentně lepší než to minulé, tak proč bychom se tím tedy měli zabývat.

Vývoj naší planety nám připravil neopakovatelnou scénu, jak po stránce geologické, kdy modelací morfologie terénu předurčil podmínky pro další rozvoj osídlení, tak po stránce vývoje flóry a fauny, kdy nám s neobyčejnou druhovou rozmanitostí nabídl podmínky pro život. A toto prostředí jsme ovládli a začali ho přetvářet pro naše potřeby. Během tohoto vývoje člověk stvořil nesmírné množství krásných staveb, kompozic a artefaktů, které dokladují míru technického pokroku a uměleckého cítění. A tak se nacházíme v prostředí, které je naplněno přírodními a civilizačními hodnotami, které musíme zachovat pro generace

budoucí jako doklad vývoje naší planety a lidstva jako živočišného druhu.

Je nesporné, že hodnoty území, ať už přírodní nebo civilizační, vytvářejí originální prostředí místa, jeho genia loci, jeho identitu. A to je právě na jednotlivých lokacích krásné, že se neopakují, že mají vždy svůj jedinečný charakter. Kdyby tomu tak nebylo, byla by všechna sídla na planetě stejná a nebylo by je možné rozlišit. Nutno říct, že v některých případech k tomu bohužel vývoj měst směřuje. Právě proti této globalizaci je potřeba bojovat zachováním hodnot území a jejich podporou. K tomu nám napomáhá i stávající legislativa, ustanovení chart moderního urbanismu, dokumenty přijaté Radou Evropy na úrovni ministrů jednotlivých vlád i politiky architektury a stavební kultury na úrovni jednotlivých států.

Abychom ale mohli hodnoty chránit, musíme je umět identifikovat. Když už je identifikujeme, musíme mít takové nástroje, aby byla jejich ochrana efektivní. A aby to mělo všechno smysl, nestačí jenom je chránit, ale vytvořit koncepci rozvoje sídla a krajiny tak, abychom hodnoty území nejen ochránili, ale vhodně je zakomponovali do dalších rozvojových aktivit, respektive abychom další rozvoj přizpůsobili danostem území a stávající hodnoty tím podpořili. A to je právě náš úkol, nás urbanistů a územních plánovačů, abychom prostřednictvím územně plánovacích dokumentací a podkladů zajistili jedinečný rozvoj daného území a využili potenciál hodnot pro vytvoření moderního obytného prostředí v sídle i krajině.

Je ale identifikace hodnot v rámci územně analytických podkladů dostatečná, věnuj

se tomu doplňující průzkumy a rozborů? Jak pracujeme s hodnotami v územních plánech a není to především úloha regulačních plánů? Ovlivňují hodnoty území navrženou koncepci a kompozici? Opravdu vytváříme jedinečná sídla?

Zase jsem si položil několik otázek, na které budu chtít znát odpovědi. Některé z nich by se mohly skrývat v připravených přednáškách naší další konference s tématem „Hodnoty území“, která se uskuteční v krásném, nově zrekonstruovaném kulturním domě Dvorana v nádherném historickém jádru města Lokte.

Těšit se můžeme na představení města a kraje, na poznatky k řešené problematice u našich sousedů v Německu, na zajímavé příspěvky přednesené z pohledu mnoha aktérů územně plánovacího procesu i orgánů ochrany hodnot jak kulturních, tak přírodních. A samozřejmě na bohatou diskusi účastníků při čtvrtčním společenském večeru. Na páteční odpoledne pro nás město připravilo odbornou exkurzi.

Jako již tradičně je naše konference akreditována jako vzdělávací program pro úředníky samosprávných celků a zároveň je zařazena do programu celoživotního vzdělávání při České komoře architektů.

Vážení přátelé, těším se, že se s vámi v hojném počtu opět uvidím, tentokrát v Lokti, a doufám, že vám naše konference přinese nové poznatky i příjemné společenské setkání.

Petr Durdík
předseda AUÚP

Hodnoty území

Akreditovaná konference AUÚP ČR, Loket 12. a 13. října 2023

Kulturní dům Dvorana, Radniční 312

Program konference

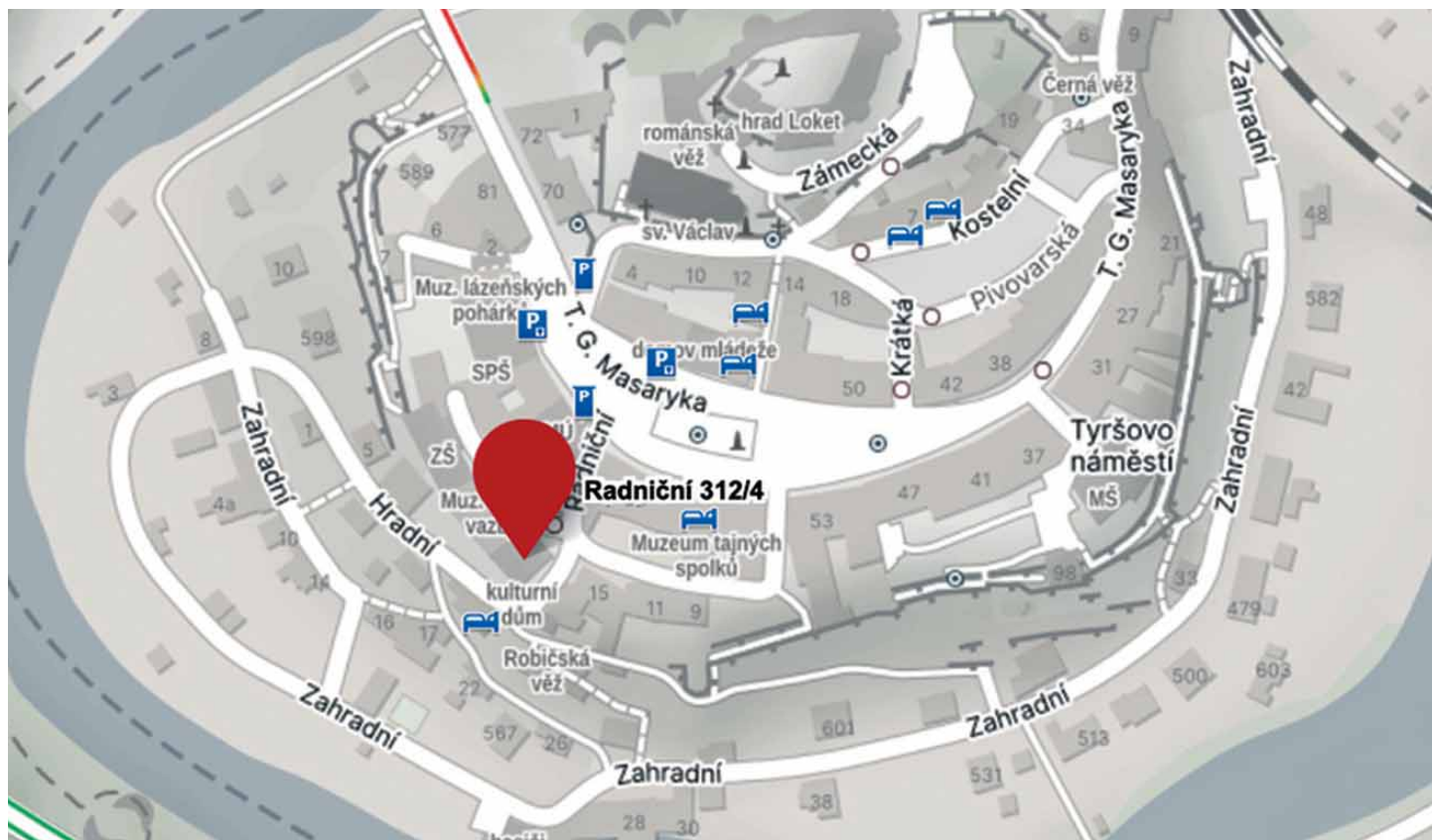
Čtvrtek					
10:00–10:10	Zahájení konference, zdravice	17:00–17:55	Panelová diskuse – moderátor Radim Perlín; panelisté – Adam Balcar, Václav Jetel, Jaromír Kosejk, Alena Krusová, Vlasta Poláčková	10:00–10:30	Transformace okolí jezera Medard – Martin Krupauer
10:10–10:40	Představení Karlovarského kraje – Patrik Pizinger			10:30–11:00	Český Krumlov v sevření hodnotami – Pavel Koubek
10:40–11:10	Představení města Lokte – Petr Zahradníček	18:00–19:00	Výroční shromáždění členů AUÚP	11:00–11:30	Přestávka na kávu
11:10–11:40	Hodnoty území a urbanistické hodnoty – Jan Mužík	20:00–24:00	Společenský večer	11:30–12:00	Hodnoty Svatošského údolí – Zdeněk Pech, Matěj Šebek
11:40–12:20	StadtLand, Projekt IBA pro Durynsko – Marta Doehler-Behzadi	Pátek		12:00–12:30	Regulační plán městské památkové zóny Vysoké Mýto – Ivana Petřů
12:20–14:00	Přestávka na oběd	09:00–09:30	Urbanistický projekt roku, Hodnoty a potenciál jezera Most – Jan Fibiger, Ivan Gogolák,	12:30–12:55	Aktuální novinky z MMR – Roman Vodný
14:00–14:30	Hodnoty území z pohledu památkové péče – Alena Krusová	09:30–10:00	Revize územního plánu Karlových Varů – Karel Adamec	12:55–13:00	Závěr konference
14:30–15:00	Ochrana hodnot krajiny z pohledu AOPK – Jaromír Kosejk			14:00	Odborná exkurze – městská památková rezervace města Lokte
15:00–15:30	Ochrana hodnot krajiny v územním plánování na příkladech z praxe – Vladimír Dujka, Vlasta Poláčková				
15:30–16:00	Přestávka na kávu				
16:00–16:30	ÚSK SO ORP Nové město nad Metují a její využití – Adam Balcar				
16:30–17:00	Územní plán Tetín, ochrana a rozvoj hodnot z pohledu projektanta – Václav Jetel				

Kulturní dům Dvorana

Pohled do velkého sálu

Ohlédnutí za jarní konferencí v Ostravě

Jarní konference na téma „Energetická krize“ se příhodně odehrála ve městě s průmyslovou tradicí, a to přímo v oblasti Dolních Vítkovic, která dnes slouží zcela jinému účelu než v minulosti. Vysoká účast na konferenci svědčí o tom, že toto téma je nadmíru aktuální, protože problémy s řešením energetické krize zasahují všechny oblasti našich životů a nevyhne se jim ani obor územního plánování, neboť přechod na využívání nových forem výroby energie s využitím obnovitelných zdrojů přináší nové výzvy a nové problémy, které budou mít nepochybně dopad do území.

Předseda Asociace Petr Durdík přivítal v úvodu všechny účastníky konference a zmínil jednotlivé záštity nad konferencí. Následně se ujal slova zástupce Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, který stručně představil území kraje a několik strategických projektů, kterým se kraj intenzivně věnuje.

Ondřej Vysloužil z Městského ateliéru prostorového plánování a architektury v Ostravě představil v dalším příspěvku město a materiál s názvem „Vize prostorového rozvoje města Ostravy“ (lze dohledat na www.mappaostrava.cz). Představil také studii území „Pod Žofinkou“, jejíž součástí je dopravní řešení, které má odblokovat rozvoj celé oblasti (cca 20 ha) nacházející se mezi centrem města a oblastí Dolních

Vítkovic. Město zde našlo shodu s vlastníky pozemků na principech dalšího rozvoje území i následném postupu prací směřujících k proměně území v novou moderní čtvrť. Zmínil se také o další rozpracované studii „Město – park“, která řeší plánovaný rozvoj území navazujícího na lokalitu „Pod Žofinkou“ a přímo sousedící s národní kulturní památkou Dolní Vítkovice.

Následovaly dva příspěvky kolegů ze zahraničí. Příspěvek Sebastiana Rochau z Technische Universität Dresden byl věnován stavu a perspektivám energetické transformace v Německu, včetně pojednání o problémech s tím souvisejících a reálných či nereálných očekáváníích. Druhý zahraniční příspěvek přednesl pan Erich Dallhammer, ředitel Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning. Představil cíl, který si stanovilo Rakousko – do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů o 36% oproti úrovni z roku 2005 a v roce 2040 dosáhnout klimatické neutrality. Seznámil přítomné se způsoby, jak má být tohoto cíle dosaženo ve Vídni, a projekty, které k tomu směřují. Zkušenosti zahraničních kolegů byly natolik rozporuplné, že vyvolaly otázky, zda je zvolená cesta skutečně správná.

Odpolední blok byl zahájen příspěvkem pana Michala Kuzmíče z Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT v Praze, který se týkal tzv. energeticky plusových čtvrtí, jež jsou jakýmsi následníkem po předchozích energeticky plusových budovách a energeticky plusových blocích. Jde o celoevropskou systematickou iniciativu, jejíž podstatou je energeticky plusová bilance v ročním úhrnu (tzn. že v těchto čtvrtích výroba energie z obnovitelných zdrojů převažuje nad celkovou spotřebou). Jako příklad uvedl plánovanou výstavbu rezidenční čtvrti v Dolních Počernicích, u níž se má prověřovat možnost dosažení plusové bilance. Komplexní plánování nových čtvrtí a případně také obnova těch stávajících s cílem dosažení plusové bilance je cestou k eliminaci rizik energetické krize.

Pan Tomáš Peltan z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze se ve své prezentaci věnoval tématu „Urbanismus a energetická náročnost a bezpečnost dopravy“. Otázka energetické náročnosti

a bezpečnosti je většinou spojována pouze s budovami a dostupností energetické infrastruktury, zatímco otázka spojení téhož s dopravou v návaznosti na prostorové uspořádání území zůstává opomíjena. Přitom je všeobecně známým faktem, že existuje významný rozdíl mezi dopravním chováním v případě bydlení v lokalitě s pracovními příležitostmi, občanskou vybaveností a dopravní infrastrukturou pro bezpečnou pěší nebo cyklistickou dopravu a v případě bydlení v tzv. „sídelní kaši“ bez vybavenosti a s minimální obsluhou hromadnou dopravou, kde jsou lidé plně závislí na automobilech. Přednášející představil výzkumný projekt TA ČR Nástroje pro snižování energetické náročnosti inteligentních sídel v oblasti osobní dopravy, který se zabýval možnými vlivy územního plánování na úrovni kraje na energetickou náročnost dojížděky do zaměstnání (na příkladu ZÚR Karlovarského kraje).

Jiným pohledem na problematiku fotovoltaických systémů byl příspěvek Jiřího Bíma z Elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze, který se věnoval tématu agrofotovoltaických systémů ve vztahu k územnímu plánování. Představil agrofotovoltaiku jako koncept, který přináší možnost zvyšování procentuální využitelnosti zemědělské plochy. Na příkladech ze zahraničí prezentoval možné způsoby využití horizontálních a vertikálních fotovoltaických panelů a jejich možný přínos pro pěstování různých kultur. Z tohoto pohledu je současná legislativa, která neumožňuje umístování fotovoltaických panelů na zemědělské půdě, významnou bariérou pro toto řešení. Tento pohled na věc představil agrofotovoltaiku jako nástroj podporující zemědělské hospodaření, nikoliv jako nežádoucí zábor a znehodnocení zemědělské půdy. Uvedl, že chystaná novela zákona č. 334/1992 Sb. by měla řešit vztah agrofotovoltaiky k zemědělskému půdnímu fondu, vztah k územnímu plánování však obdobně řešen není.

Zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Karel Wirth a Martin Daněk, uchopili téma z pohledu legislativní reakce na energetickou krizi. Karel Wirth upozornil na novelu stavebního zákona – zákon č. 19/2023 Sb., kterým byl novelizován § 2 odst. 2 písm. a) bod 18 energetického zákona v tom smyslu, že výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném výkonu 1 MW a více je zřizována a provozována ve veřejném zájmu, současně byl novelizován § 2 odst. 1 písm. m) stavebního zákona (byly doplněny výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů jako jeden z příkladů technické infrastruktury) a v návaznosti na tyto úpravy předpisů nyní z ustano-

Interiér multifunkční auly Gong, místo konání konference

Vážení páni předsedové Petr Durdík (AUÚP) a Robert Špalek (ČKAIT)

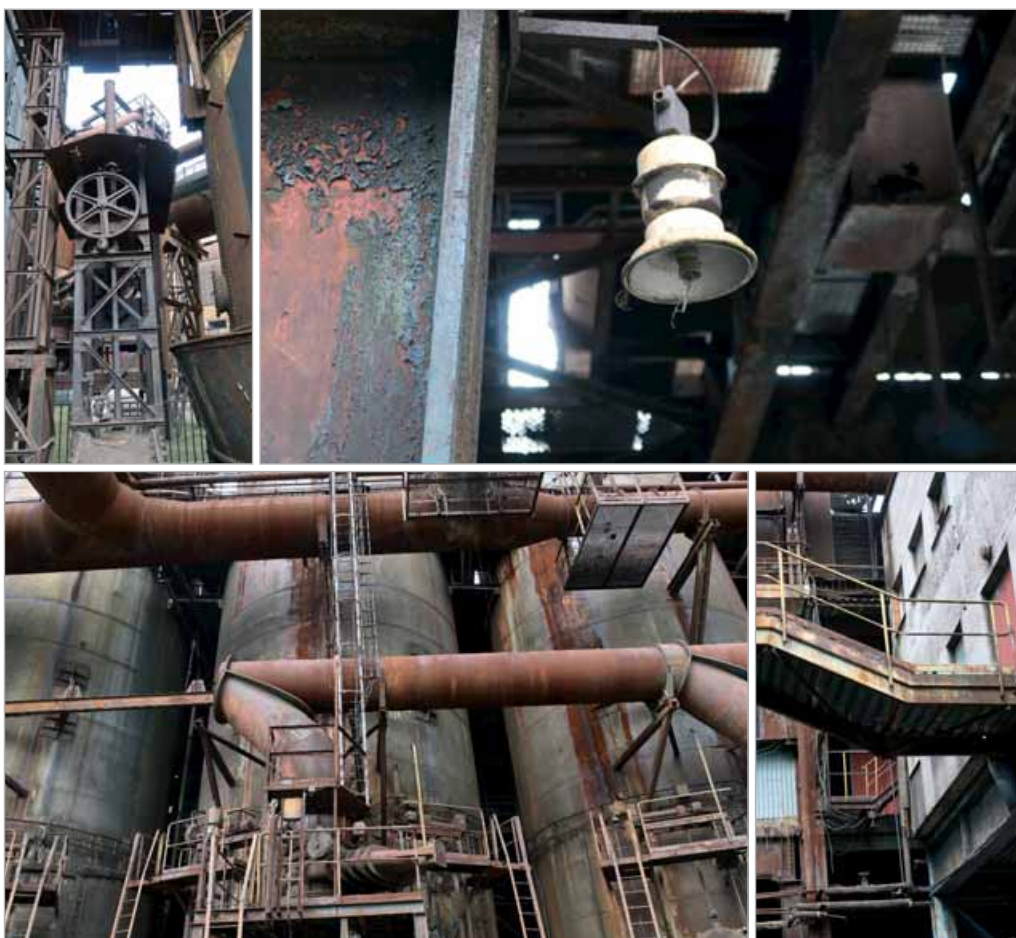
vení § 18 odst. 5 stavebního zákona vyplývá, že výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o výkonu 1 MW a více je veřejnou technickou infrastrukturou, kterou lze umístit v nezastavěném území, pokud je v souladu s jeho charakterem a pokud to územně plánovací dokumentace z důvodu jiného veřejného zájmu výslovně nevyklučuje. Zmínil také nařízení Rady EU 2022/2577, kde se operuje s tím, že obnovitelné zdroje jsou „převažujícím“ veřejným zájmem (tuto domněnku lze samozřejmě vyvrátit, prokáže-li se opak) a upozornil na další legislativní úpravy. Martin Daněk informoval o změnách v oblasti stavebního řádu a zjednodušení povolování některých staveb v návaznosti na zákon č. 19/2023 Sb. Metodická pomůcka týkající se způsobů povolování staveb obnovitelných zdrojů energie (fotovoltaiky) je zveřejněna na www.mmr.cz.

Václav Osmančík z Agentury ochrany přírody a krajiny, RP Správy CHKO Poodří představil tuto chráněnou krajinnou oblast, její rozdělení na čtyři zóny a rozebral možnosti realizace obnovitelných zdrojů energie na tomto chráněném území. Ze všech druhů obnovitelných zdrojů energie (OZE) s ohledem na charakter a potenciál území je možné využít získání biomasy z rychle rostoucích dřevin, které lze za určitých podmínek pěstovat ve III. ochranné zóně, fotovoltaiku pak lze umístit pouze na střechách objektů nacházejících se ve IV. ochranné zóně, kde bude toto využití posuzováno individuálně, nicméně je Agenturou akceptovatelné. Umístění fotovoltaických systémů přímo na pozemcích se na území CHKO nepřipouští. Pro jiné druhy obnovitelných zdrojů energie nemá CHKO Poodří potřebný potenciál a limity vázané primárně na nejcenější I. a II. ochrannou zónu to ani neumožňují.

V dalším příspěvku se Iveta Merunková z Generálního ředitelství Národního památkového ústavu ČR zabývala problematikou umístování fotovoltaických systémů z hlediska památkové péče. Ačkoliv se umístování fotovoltaických panelů na památkách a v památkových rezervacích a zónách jeví z pohledu památkové péče jako nepřijatelné, dle nálezů Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 709/19 ze dne 12. 5. 2020 nelze umístování solárních a fotovoltaických panelů na střechy budov za účelem ochrany památkové zóny plošně zakázat. Vždy je třeba případný nesouhlas odůvodnit

konkrétními argumenty. Bylo konstatováno, že umístování nových technologií pro výrobu energie na památky a do památkových zón a rezervací odpovídá potřebám současné společnosti, neznámá to ovšem rezignaci na památkovou ochranu. Paní Merunková představila zpracované metodické vyjádření s názvem „Fotovoltaické systémy v památkové péči“, jeho obsah, právní a metodické teze a uvedla názorné příklady vhodného a nevhodného umístění fotovoltaiky na budovách. Metodické vyjádření navrhuje jednotný postup orgánů státní památkové péče při rozhodování o umístování fotovoltaiky ve vztahu k památkové ochraně a směřuje k tomu, aby umístování fotovoltaiky nebylo odmítáno bez uvádění relevantních důvodů.

Na závěr poměrně „výživného“ čtvrtletního programu proběhla panelová diskuse, kterou zkušeně řídil Radim Perln z Přírodovědecké fakulty UK. Panelisté diskutovali o tom, zda je využívání obnovitelných zdrojů energie veřejným zájmem, jak řešit konflikt s jinými veřejnými zájmy – s ochranou přírody a krajiny, s ochranou památek, nakolik je komunitní energetika a snížení náročnosti urbánních celků tématem pro územní plánování, jaký je potenciál krajiny ČR pro umístění obnovitelných zdrojů, jaké jsou možnosti a konflikty při umístování OZE na zemědělské půdě a v neposlední řadě také

Rezavá krása industriální architektury

zaznělo téma energetické náročnosti výroby jednotlivých komponentů obnovitelných zdrojů energie a akumulátorů. Diskuse byla nesmírně zajímavá, proto lze jen doporučit k přečtení podrobnosti uvedené ve sborníku z konference (mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 3/2023).

Páteční den zahájili pánové David Petrák a David Třešňák ze společnosti ČEZ, a. s. (z dceřiné společnosti ČEZ Obnovitelné zdroje, s. r. o.). Ve svých příspěvcích podrobně rozebrali téma

záměry vyplývajícími z platné ÚPD, záplavovým územím, ochranou nerostů, v případě větrných elektráren také ochranným pásmem letišť, dostatečnými odstupy od zastavěných území apod. Kromě těchto limitujících faktorů je pak zásadní možnost připojení do distribuční soustavy a samozřejmě také možnosti dopravního napojení. Skutečnost, že si odborníci uvědomují možné střety s jinými veřejnými zájmy a nutnost jejich řešení a nalezení dohody svědčí o zodpovědném a komplexním přístupu k problematice OZE.

ni pro umístění OZE, a to zejména ve vztahu k jiným veřejným zájmům v území a ochraně hodnot. Studie bude neopominutelným podkladem pro rozhodování v území, nástrojem pro posouzení vhodnosti umístění konkrétního záměru z hlediska limitů využití území a samozřejmě podkladem pro pořizování územních plánů a pro vytipování lokalit vhodných pro realizaci OZE. Územní studii lze dohledat na www.msk.cz.

Foto © Tamará Blatová

Zaujatí účastníci konference poslouchají zajímavou přednášku prof. Jana Macka, zakončenou na závěr krátkým dovětkem: *Mýtus řešení následkem pokroku v budoucnosti – neopodstatněná naděje a sliby nezarmoutí hned, ale po čase*

„Problematika umísťování obnovitelných zdrojů energie v území“. Novou vizí společnosti je dosažení uhlíkové neutrality, což je jednou z hlavních priorit Evropské unie. Pro mnohé přítomné bylo překvapením, jak daleko již firma pokročila v přípravě realizace OZE – v analýzách území vhodných pro realizaci jednotlivých druhů OZE, včetně konfrontace se známými limity využití území. Využití vhodných ploch je limitováno ochranou přírody a krajiny (zvláště chráněná území, území NATURA 2000, migrační koridory apod.), výskytem kvalitních zemědělských půd I. a II. třídy ochrany, zájmy památkové péče (ochranná pásma, krajinné památkové zóny), známými

Následoval příspěvek paní Hany Krupníkové z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje na téma „Usměrnění rozvoje fotovoltaických a větrných elektráren na území Moravskoslezského kraje“. Autorka příspěvku připomněla legislativní východiska a upozornila na možná rizika překotného rozvoje OZE. To je také důvodem, proč se kraj snaží rozvoj OZE regulovat. V roce 2022 bylo zadáno zpracování Územní studie vyhodnocení území Moravskoslezského kraje z hlediska existujících limitů umístění větrných a fotovoltaických elektráren. Cílem územní studie bylo provést analýzu a vyhodnocení území kraje z hlediska existujících omeze-

Jestliže jsme po prvním dni přednášek měli nějaké pochybnosti o tom, zda se v řešení energetické krize ubíráme správnou cestou, pak je třeba říci, že následující dva příspěvky tyto pochybnosti spíše znásobily.

Trio přednášejících z České geologické služby (Petr Bohdál, František Ptíčen a Josef Godány) náhled na problematiku OZE zcela změnilo poměrně zevrubným pojednáním o problematice využití lithných surovin pro výrobu obnovitelných druhů energie. Lithium má nezastupitelnou roli jako surovina pro výrobu bateriových úložišť a také pro výrobu a provoz elektromobilů. Výroba energie z obnovitelných zdrojů se od výroby z tradičních fosilních zdrojů výrazně liší, ale je třeba si uvědomit, že fotovoltaické a větrné elektrárny i elektromobily vyžadují více nerostných surovin než jejich protějšky na bázi fosilních paliv. Potřeba nerostných surovin potřebných pro OZE a elektromobily (nejen lithium, ale také měď, nikl, kobalt, grafit a prvky vzácných zemin) je totiž násobně vyšší. Jedná se o kritické strategické suroviny, jejichž produkce je zajišťována zejména v nestabilních zemích třetího světa, nebo v Rusku a Číně, na kterých si nechceme vybudovat závislost. Největší zásoby lithia a největší podíl na světové produkci mají Austrálie a Chile, chemická výroba hydroxidu lithného je však vysoce koncentrovaná právě v Číně (vyrábí se zde 60% celosvětové produkce lithných solí a přes 80% světové produkce hydroxidu lithného). Při předpokládaném scénáři spotřeby pro naplnění cílů „Green Dealu“ by se v roce 2040 spotřeba lithia pohybovala okolo 3,5 mil. tun, ale protože se již nyní uka-

Foto © Zuzana Hrochová

V obědové pauze využili někteří účastníci konference možnost osvěžení v kavárně věže Bolt Tower

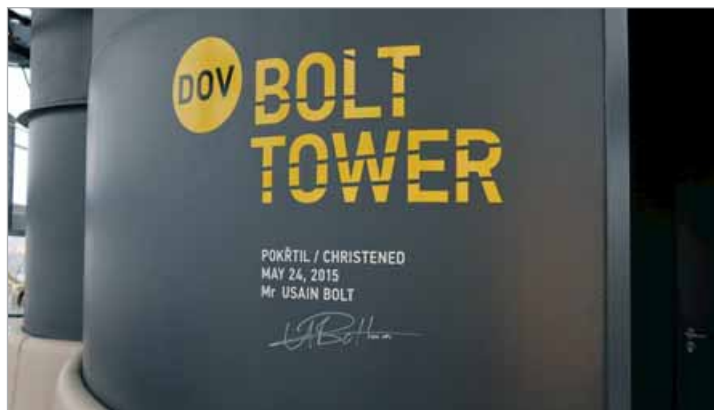

Foto © Tamará Blatová

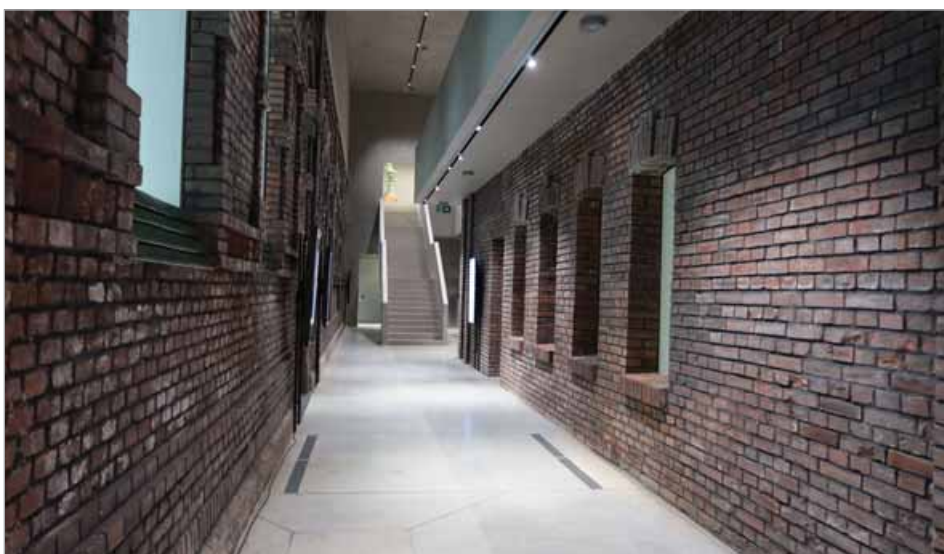
Zuzka s Katkou hlídaly nejen deštníky

zuje, že optimální scénář země EU pravděpodobně nenaplní, předpokládá se zvýšení roční těžby lithia na 1,5 mil. tun (pro srovnání – v r. 2022 dosáhla roční těžba lithia 131 tis. tun). V příspěvku bylo i pojednání o plánované těžbě lithia v ložisku Cínovec a možnostech těžby a zpracování. Celý proces přípravy je však

teprve v začátcích a může nakonec ztroskotat na protestech místních obyvatel proti těžbě. Na konci příspěvku nezbylo nic jiného, než si položit otázku: „Jsou obnovitelné zdroje skutečně obnovitelné, když jsou pro jejich výrobu a provoz potřebné nerostné suroviny, které jsou neobnovitelné?“

Hlavní vstup do galerie Plato, kterou jsme navštívili v rámci páteční odpolední exkurze

Interiér galerie

Obdobnými pochybnostmi byl zatížen i příspěvek Jana Macka z ČVUT v Praze (Fakulty strojní) zamýšlející se nad vlivem individuální elektromobility na územní rozvoj. Autor příspěvku konstatoval, že v mnohých politických záměrech postrádá dostatečně kvalifikovaný přístup k plánované změně prostředků pro mobilitu a upozornil na širší přesah této změny, její výhody, ale i rizika s ní spojená. Autor se v této věci přiklonil na stranu pomalého postupného vývoje a připomněl, že ne vše nové je nutně lepší, protože mnohdy se až užíváním nového projeví mnoho problémů, které jsme doposud neznali.

Pomyslnou tečku za množstvím různých pohledů na energetickou krizi udělal pan Antonín Tým z České geologické služby prezentací na téma „Rozvoj geotermálních systémů v kontextu územního plánování“. Konstatoval, že využití geotermální energie jako obnovitelného zdroje tepla známe v podstatě jen v podobě tepelných čerpadel pro vytápění budov (mělké geotermální systémy), zatímco hlubinné geotermální systémy schopné ohřívat teplotnosné médium na teploty vyšší než 80 °C, které je možné napojit přímo na odběrné místo, jsou na okraji zájmu. Hlubinné vrty využívají geotermální energii z hloubek 2–5 kilometrů. V ČR doposud nebyl proveden průzkum za účelem zjištění možného využití tohoto obnovitelného zdroje energie, přesto autor považuje využití geotermální energie za další velkou příležitost pro ČR umožňující přechod z fosilních paliv na obnovitelné zdroje energií. Konstatoval, že tvrzení, že zemské energie není dostatek, že není dostupná nebo není ekonomicky konkurenčně schopná, již v dnešní době neobstojí.

Co říci závěrem?

Jako již tradičně byla konference naplněna příspěvky a zkušenostmi nejen z oblasti územního plánování, a právě tímto přesahem přinesla „něco navíc“ oproti klasickým seminářům úzce věnovaným výhradně územně plánovací činnosti. Různorodost témat a pohledů nám dala příležitost zamyslet se nad touto složitou problematikou a je třeba přiznat, že vyvolala mnoho otázek, na které zatím neumíme uspokojivě odpovědět. Jsme si vědomi toho, že hledání odpovědí napříč mnoha obory lidské činnosti nebude jednoduché a že jsme teprve na začátku dlouhé cesty. Musíme jen doufat, že naše společné hledání a nalézání reálných a smysluplných řešení bude mít alespoň nějaký vliv na budoucí politická rozhodnutí a že tato rozhodnutí nebudou pouze jednostranná a neuvážená.

Iveta Laštůvková

Je tu nová příležitost pořídit územní studii krajiny

Článek stručně představuje fenomén územních studií krajiny s důrazem na nové metodické materiály a upozorňuje na nové možnosti kofinancování územní studie krajiny z dotačních titulů EU. Cílem článku je vyvolat masový zájem vedení obcí, pořizovatelů a projektantů o územní studie krajiny hraničící až s davovou hysterií při předhánění se v tom, kdo pořídí územní studii krajiny dříve a lépe. Jakýkoliv skromnější úspěch v naznačeném směru (třeba i bez oné davové hysterie) bude ovšem vítán a pokud článek přesvědčí pár dosud nerozhodnutých čtenářů o tom, že územní studie krajiny je prospěšná věc, kterou stojí za to pořídit, pak svůj účel splnil.

Proč vůbec pořídit územní studii krajiny

Proč by vlastně měl někdo usilovat o pořízení územní studie krajiny? Protože pro velkou část území ČR platí, že krajina není v nejlepším stavu, neposkytuje nám tolik ekosystémových služeb, kolik bychom si přáli, a navíc máme vyhlídku, že v příštích letech a desetiletích bude krajina v narůstající míře zatížena dopady klimatické změny s neblahými důsledky pro vodní režim a organismy. K řešení nastíněných problémů je potřeba mít koncepci, k čemuž je zase vhodné mít zpracovaný koncepční dokument, případně celý soubor koncepčních dokumentů.

Územní studie krajiny není izolovaným počinem, absorbuje náměty z jiných dokumentů (za všechny uvedme územně analytické podklady, územní plány, pozemkové úpravy či plány dílčích povodí), a naopak sama je podkladem zejména pro změny územních plánů (případně pro tvorbu nových územních plánů) a pro zadání pozemkových úprav. Je také možné, že obec na základě územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností (dále také „ORP“) přistoupí k pořízení samostatné podrobnější studie pro své území. Ve všech těchto případech územní studie krajiny přináší koncepční rámec, který přesahuje horizont jedné obce a zabývá se krajinou v širších souvislostech.

Územní studie krajiny nahlíží na krajinu jako na prostředí, ve kterém probíhají různé procesy a fungují určité systémy, a kde změna jednoho procesu či systému v určitém místě může vyvolat pozitivní dopad jednak i na jiné procesy a systémy, jednak i na jiném místě, než bylo místo původní intervence.

Aby to neznělo příliš neurčitě, uvedme pár příkladů:

- Území trpí suchem, opatření k zadržení vody v krajině mohou pomoci stabilizovat vysychající prameny.
- Obec leží v údolí, kam směřují spádnice z okolních kopců, protierozní opatření mohou zpomalit tok dešťové vody a zabránit zaplavování obce vodou a bahnem při přívalových srážkách.
- Území trpí erozí (vodní, větrnou či oběma), je potřeba vytipovat vhodná opatření a lokality, kde problém řešit přednostně.
- Území je zatíženo dopravou z dojíždění do okresního města, krom jiného by pomohlo doplnit síť cyklotras a na klíčových úsecích vybudovat cyklostezky.
- Území je z technického hlediska vhodné pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, z přírodního a estetického hlediska jde ale o kontroverzní záležitost, je potřeba vytipovat vhodné lokality.

Všechna tato opatření musí někdo navrhnout. Územní studie krajiny představuje rámec, který neřeší technický detail, ale koncepci a potřebné souvislosti v širším území.

Územní studie krajiny v minulém programovém období

V programovém období 2014–2020 bylo podpořeno pořizování územních studií krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností z Integrovaného regionálního operačního programu. Takto bylo podpo-

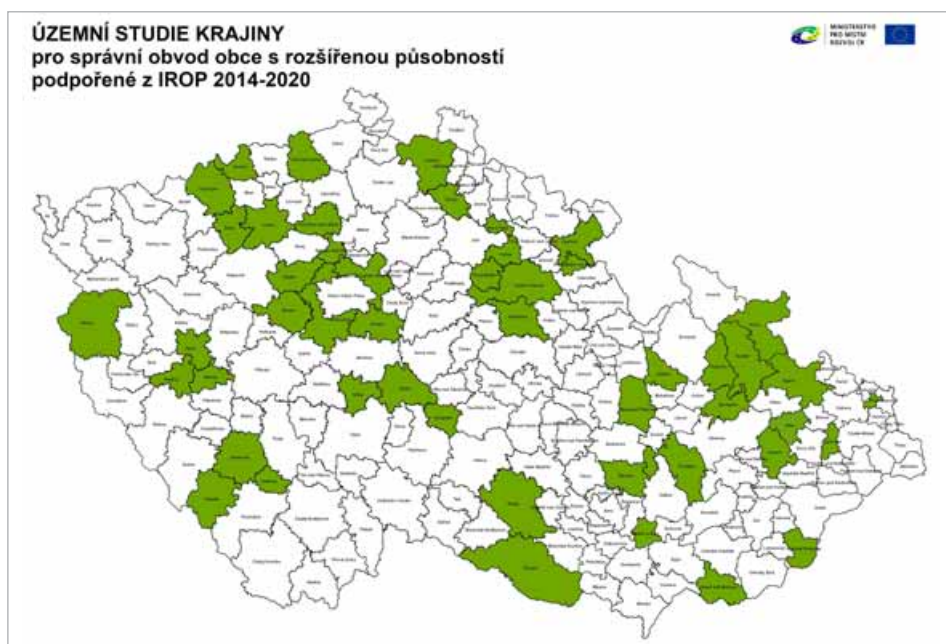
řeno 49 nyní již dokončených územních studií krajiny, které v souhrnu pokryly přes 23 % rozlohy našeho státu.

Krom toho v uvedeném období pořídily územní studii krajiny z vlastních prostředků také některé kraje, například Olomoucký, Královéhradecký či Jihočeský. Některé další kraje (například Moravskoslezský) již měly územní studii krajiny či podobný dokument pořízený z dřívějších let. Krajské územní studie krajiny se zabývají řešením krajiny v obecnější rovině; obvyklým tématem je zejména úprava vymezení krajin a úprava formulace územních podmínek pro zachování či dosažení cílových kvalit těchto krajin jako podklad pro aktualizaci zásad územního rozvoje.

Dále se sluší zmínit, že na Jihlavsku přistoupili bez finanční podpory státu (příslušný dotační titul byl v té době vyčerpán) k pořízení územní studie krajiny pro statutární město Jihlavu a několik sousedních obcí či jejich částí.

Aktuální finanční podpora územních studií krajiny pro správní obvod ORP

V programovém období 2021–2027 je pořízení územních studií krajiny podporováno z Operačního programu Životní prostředí. Stejně jako v předchozím období, i nyní bude podmínkou pořízení územní studie krajiny pro celý správní obvod obce s rozšířenou působností (tedy pro území, které typicky pokrývá několik set kilometrů čtve-

Územní studie krajiny podpořené z IROP 2014–2020

Zdroj: MMR

rečních a zahrnuje několik desítek obcí), což se jeví jako velikostně přiměřený a ze správního hlediska uchopitelný prostorový rámec pro řešení problémů, jimiž se územní studie krajiny zabývá. Vyhlášení příslušných výzev (jedné pro projekty do cca pěti milionů Kč a druhé pro dražší projekty s jiným mechanismem vykazování nákladů) se předpokládá v srpnu 2023 – takže ve chvíli, kdy tento článek čtete, jsou pravděpodobně právě čerstvě vyhlášeny. Doplnkově byly již v květnu 2023 vyhlášeny výzvy č. 22, 23 a 24 z Operačního programu Spravedlivá transformace umožňující podpořit nákladnější územní studie krajiny pro správní obvod ORP v regionech postižených dřívější těžbou (část Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje). Zájemce o uvedené dotační tituly odkazují na web příslušného programu (www.opzp.cz, www.opst.cz), kde naleznou více informací, včetně kontaktních údajů.

Nové metodiky k územní studii krajiny pro správní obvod ORP

V souvislosti s přípravou a vyhlášením nových výzev byl také aktualizován dosavadní metodický pokyn *Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností* (dále jen „Metodický pokyn“) a doplněn zcela nový materiál *Příručka k procesu zadání, zpracování a implementace územní studie krajiny* (dále jen „Příručka“). V obou případech jde o společný metodický materiál Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva životního prostředí a Státního pozemkového úřadu.

Metodický pokyn klade požadavky na to, co má územní studie krajiny řešit. Oproti předchozí verzi dokumentu došlo k dílčím upřesněním a zjednodušením (nikoliv k ně-

jakým dramatickým změnám). Tematicky se i nadále budou územní studie krajiny zaměřovat na řešení ke zmírnění následků předchozího nevhodného hospodaření v krajině a k adaptaci na změnu klimatu, ke zlepšení podmínek života člověka v krajině a ke kultivaci využívání krajiny.

Spektrum témat, které by měla územní studie krajiny pro správní obvod ORP obsahovat, zahrnuje vodní režim, ochranu půdy, ekologickou stabilitu, biodiverzitu, krajinný ráz, rekreaci, prostupnost krajiny a usměrňování rozvoje sídel a dalších abiotických struktur v krajině. Požadavky na strukturu územní studie krajiny formuluje Metodický pokyn záměrně tak, aby naváděl jednotlivé specialisty, kteří se budou na řešení studie podílet, ke vzájemné koordinaci a spolupráci. To odpovídá poznání, že opatření primárně zaměřené na jeden problém (např. návrh na rozčlenění půdních bloků primárně motivovaný ochranou půdy před erozními vlivy) má příznivé účinky i na jiné problémy (v daném příkladu např. na vodní režim, biodiverzitu, krajinný ráz).

Na základě zkušeností z praxe Metodický pokyn nově počítá s tvorbou karet obcí, případně karet krajinných okrsků. Naopak byly vypuštěny krajinné potenciály, jejichž vymezování činilo zpracovatelům studií potíže a pro následné využití studie nepředstavovalo příliš velký přínos.

Příručka, na rozdíl od Metodického pokynu, popisuje celý životní cyklus územní studie krajiny, tedy nejen zadání studie, ale také výběr zpracovatele, zpracování doplňujících průzkumů a rozborů, zpracování návrhu a následnou implementaci hotové studie jednotlivými orgány veřejné správy. V samostatné kapitole je jako průřezové

téma řešena participace obyvatel a dotčených orgánů při tvorbě studie.

Smyslem Příručky není klást další požadavky na obsah územní studie krajiny nad rámec Metodického pokynu, nýbrž ukázat možné způsoby naplnění požadavků Metodického pokynu a poukázat na některé příklady z praxe.

Nejvíce prostoru věnuje Příručka tvorbě návrhu a fázi implementace. Čtenáři například obdrží návody a tipy pro vymezování krajinných okrsků a pro návrh opatření, včetně příkladů formulace opatření a popisu široké palety možných opatření v závislosti na řešeném problému. Kapitola o implementaci je pak členěna podle jednotlivých orgánů veřejné správy, zvláště se tedy věnuje orgánům územního plánování, stavebním úřadům, orgánům ochrany přírody, pozemkovým úřadům, orgánům ochrany zemědělského půdního fondu, orgánům státní správy lesů, vodoprávním úřadům a konečně obcím při výkonu své samostatné působnosti.

Závěr

Představený Metodický pokyn a Příručka jsou k dispozici na webu Ministerstva pro místní rozvoj (<https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/3-uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/usk-so-orp>). Příslušné výzvy z Operačního programu Životní prostředí a z Operačního programu Spravedlivá transformace jsou připraveny. Krajina trpí a volá o pomoc. Dočká se?

Karel Wirth

Agrolesnictví jako šance pro udržitelnost venkovské krajiny

Úvod

V diskusích o adaptaci krajiny na klimatické změny se začal častěji objevovat další pojem. Jedná se o agrolesnictví (dále i ALS), což lze označit jako „staronový“ způsob zemědělského hospodaření. Jedna ze stručných odpovědí na otázku, co je agrolesnictví zní: „zemědělství využívající stromy“.

Proč zavádět agrolesnictví

Pozemek, který je evidován jako zemědělský půdní fond (ZPF), se obhospodařuje zemědělsky a další ekonomický efekt přináší pěstování stromů na témže pozemku. Dřeviny přinášejí efekt nejen ekonomický, ale poskytují i tzv. „ekosystémové služby“ a posilují mimoprodukční funkce země-

dělské půdy. Stromy pěstované na zemědělské půdě mohou pozitivně ovlivnit její půdní úrodnost, snížit míru ohrožení erozí, posílit biodiverzitu a retenci vody v krajině. V odborné literatuře se uvádí, že ekonomický přínos z jednoho ALS pozemku je o 20–30% vyšší ve srovnání s variantou odděleného hospodaření na dvou pozemcích srovnatelné výměry.

Zajímavosti o agrolesnictví

Z certifikované metodiky „Zavádění agrolesnických systémů na zemědělské půdě“ jsou čerpány následující informace.

- Agrolesnictví je tradiční způsob hospodaření v tropických oblastech. V Evropě mají největší podíl agrolesnictví středomořské země jako Španělsko, Portugalsko, Itálie, Řecko a Kypr.
- Na našem území zemědělské hospodaření se stromy se běžně vyskytovalo až do začátku 20. století. U většiny obcí se týkalo cca 3–15 % půdy. Současné zavádění ALS je tedy jakýmsi návratem historických zkušeností předchozích generací zemědělců.
- Metodika rozlišuje následující základní kategorie ALS
 - pěstování dřevin na orné půdě (silvoorebné),
 - pěstování dřevin na trvalých travních porostech nebo výmladkové porosty rychle rostoucích dřevin s chovem zvířat (silvopastevní),
 - agrolesnictví v trvalých kulturách (sadech),
 - liniové výsadby dřevin na okrajích půdních bloků,
 - městské/vesnické agrolesnictví (dřeviny v zastavěném území)

Lze očekávat, že se v našich podmínkách nejvíce uplatní první dvě kategorie ALS.

Bariéry zavádění agrolesnictví

Výše citovaná metodika prezentuje bariéry, které uvedli při dotazníkovém šetření zemědělci. Bariér je celá řada. Příklady uváděných bariér:

- Výsadba stromů mimo lesní pozemky je komplikovaná, protože koncept agrolesnictví není zaveden v národní legislativě.
- Složitost administrativních úkonů spojených se zaváděním agrolesnictví.
- Silný společenský tlak na pokračování v „průmyslovém“ zemědělství.
- Stromy jsou vnímány jako překážka pro modernizaci, protože omezují využití mechanizace.
- Stále převládá likvidace stromů, živých plotů a krajinných prvků kvůli zvětšení obdělávané plochy a zjednodušení mechanizačních zásahů.
- Ekonomické a ekologické přínosy jsou vnímány jako dlouhodobé ve srovnání s pěstováním jednoletých plodin.

Ilustrační foto

Za bariéru lze také považovat skutečnost, že v ČR výrazně převládají podmínky pro „průmyslové“ zemědělství. V krajině jsou podstatně zastoupeny rozsáhlé bloky orné půdy, které jsou velkovýrobně obhospodařovány nájemci. Odborná literatura uvádí: „až 70 % zemědělské půdy obhospodařují velké zemědělské podniky s bezprecedentně vysokou průměrnou rozlohou 618 ha na farmu, což vede k celostátní průměrné velikosti farmy 130 ha. Jedná se o největší průměrnou velikost v EU a výrazně převyšuje průměr EU 16,6 ha na farmu [Čermáková a Mácová 2016, Eurostat 2016]. Tyto velké půdní bloky vytváří homogenní krajiny, ve kterých se postupně snižuje biologická rozmanitost a zvyšuje zranitelnost zemědělské půdy vůči erozi či degradaci půdy.“ [viz Agrolesnictví šance pro regionální rozvoj a udržitelnost venkovské krajiny; Souhrnná výzkumná zpráva projektu TA ČR ÉTA TL01000298].

Územní plánování a agrolesnictví

Ve vztahu k územnímu plánování má ALS nejvíce vazeb na koncepci uspořádání krajiny navrhovanou v územním plánu. Otázek k zodpovězení je několik. Například:

- Je nutné uvádět ALS jako přípustné využití zemědělské plochy? Nebo je ALS po-

krýto pojmem zemědělská výroba jako hlavní využití zemědělské plochy?

- Bude podmínkou pro výsadbu stromů rozhodnutí o změně využití území?
- Jaký bude mít ALS vztah k posuzování vlivu na krajinný ráz a na charakter krajiny?

Praxe zřejmě ukáže další otázky, které bude nutno vyjasnit.

Závěr

Způsoby hospodaření na zemědělské půdě výrazně ovlivňují dopady klimatických změn. A to jak pozitivním, tak negativním způsobem. Agrolesnictví patří mezi ty pozitivní formy zemědělského hospodaření. Jeho nejvýznamnější pozitivum lze uvést parafrází „tři v jednom“. Výsadba dřevin na zemědělské půdě:

- žádoucím způsobem přispívá k adaptaci krajiny na klimatické změny (zvyšováním retence, snižováním míry erozního ohrožení, posílením biodiverzity apod.),
- má pro zemědělce ekonomický přínos,
- není potřeba zajišťovat následnou péči o provedená krajinná adaptační opatření.

Rozsah současného agrolesnictví je však u nás malý, cca 36 tisíc ha, což je méně než 1 % využívané zemědělské půdy. Agroles-

nictví přináší jak ekonomický, tak krajinářský efekt s určitým časovým odstupem. Proto je zajímavější pro rodinné farmy sedláků, kteří dle možnosti hospodaří na vlastních pozemcích. Pozitiva zůstávají v „rodině“. Nájemci potřebují souhlas vlastníků pronajatých pozemků, což může být komplikací. A ve srovnání s rodinnými farmami nemají nájemci až takový zájem o trvalé zvyšování kvality obhospodařované půdy.

Společnost nesmí očekávat, že existuje jedno univerzální řešení, které napraví všechny problémy v krajině. Polyfunkční krajina vyžaduje celostní přístup a smysluplnou koordinaci aktivit v krajině. Územní plánování k tomu sice může přispět, ale krajina není jeho aktuální prioritou. Pro samosprávy je stále bližší „košilí“ rozvoj

sídel a veřejné infrastruktury. Krajina v jejich správním území obvykle zůstává oním pověstným „kabátem“. A ke všemu se za jedno volební období nestihne realizovat větší počet záměrů. Státní správa má ke krajině složkový přístup, který se obtížně koordinuje, což je jedna z podmínek celostního přístupu ke krajině. Agrolesnictví řeší problémy v zemědělské krajině „zezdola“. Územní plánování by nemělo vysvětlovat proč něco nelze, ale hledat cestu, jak pomoci ALS problémy v krajině pozitivně vyřešit.

Literatura

LOJKA, Bohdan a kol. *Zavádění agrolesnických systémů na zemědělské půdě*. Česká zemědělská univerzita v Praze: 2020. Dostupné např. z: <https://www.researchgate.net/publicati->

on/350099149_ZAVADENI_AGROLESNICKYCH_SYSTEMU_NA_ZEMEDELSKE_PUDE.

MARTINÍK, Antonín a kol. *Když se řekne agrolesnictví: didaktická pomůcka – stručně a přehledně o agrolesnictví*. Mendelova univerzita v Brně: 2020, 65 s. ISBN 978-80-7509-748-4.

RASKIN, Ben, OSBORN, Simone. *Příručka agrolesnictví. Agrolesnictví pro Británii*. Česká vydání Permakultura (CS) 2020. Dostupné z: www.permakulturacs.cz.

Vladimír Mackovič

Požizovatelé – ohrožený druh

Nevím, jestli těžká horka nejsou důvodem k aktuálním fluktuacím. Ale jde o situace i zimní – a těžké zimy už moc nemíváme. Zkrátka opustilo nás (mne a mé územní plány), nikoliv snad navěky, několik pořizovatelů. Jedna shledala práci dlouhodobě neúnosnou a odešla na úřad vyšší úrovně. Jiná byla po roce a půl nečinnosti, resp. pendlování mezi (ne)pořizováním, sepisováním stanovisek a staráním se o rodinu, nahrazena jinou, dosud řádně neorazítkovanou (způsobitou jen z části, snad z té dobré). Další pořizovatel se rozhodl legislativní změť, nátlaky ofouklých investorů a nedokonalosti územních plánů neumožňujících plnohodnotné rozhodování do nebývalých jemností barev, tvarů a sklonů vyměnit za džungli zcela jinou, za vířavu před tabulí, za děcka a jejich sebevědomé, asertivní a často zpovynkané rodiče – zkrátka jde učit. Několik dalších pořizovatelů zmizelo jen virtuálně, skryli se za clonu ubíhajícího času a patrně s těžkými mukami hledí k paragrafu 56 a k tikající bombě dlouhodobého nicnedělání.

A jak jsme tak kdysi hleděli k Západu, najmě Americe, dozvídali jsme se i o závislosti Američanů na službách právníků a psychoterapeutů. (Však taky pan Brown ve svém Malém životním rádcí má pod číslem 151 radu: Seznam se s dobrým právníkem, účetním a instalatérem. Na psychoterapeuta tedy zapomněl, anebo to bylo tak běžné, až zdůraznění nehodné).

A máme to tady také. Započali s tím ti nejprogresivnější – studenti. Vysoká škola, kterou by vbrzku měla mít nadpoloviční většina obyvatel, je fakt stresoidní záležitost, zvláště když se jí má protlačit generace nedotknutelných,

Kresba © Miriam Blažková

citlivých a hyperkorektních. Někteří – jako pan profesor Černický – to prostě vzdávají, cizích diskretních zón je okolo tolik, že až zneumožňují vlastní pohyb. Jiní své duševní zdraví svěřují specialistům, však na Vysoké škole uměleckopřmyslové ordinuje psycholog.

Možná by ministerstvo pro všeobecný rozvoj mohlo v tomto směru taky zapracovat: kdyby škrtlo pár nedůležitých dotací (jako třeba na standardizace všerůzného typu, na ohvězdičkování hospod pneumatikářů, na opolystyrenování starých chaloupek apod.), tak by třeba psychoterapeutickými, meditačními, relaxačními a podobnými službami mohlo oblažit svých 220 úřadů územního plánová-

ní s dvanácti stovkami pracovníků a přivést pořizovatele k plné duševní vyrovnanosti a opětovné radosti z práce pro světlé urbanistické zítřky. Ani by nemuselo být freudovské lehátko na každém úřadu, jistě by stačila baterie pojízdných pracovišť schopná operativně hasit nejprudší vzplanutí.

Kdoví jestli vedle pořizovatelů nezačínají být k nevyrovnanosti náchylní i projektanti. Nejspíš mají ve věci jasněji naše manželky, jako ta kamarádova, která jej stále nabádá: „Neberte už další územní plány, nebo se z toho zblázníte!“

Zdeněk Černý

Prostorová regulace v územních a regulačních plánech – ozvěny z workshopu

V minulém čísle Aktualit jsem nastínil průběh posledního asociačního workshopu s názvem „Prostorová regulace v územně plánovací dokumentaci a její možnosti standardizace“, který jsem s kolegyní arch. Simonou Vondráčkovou zorganizoval na konci ledna tohoto roku ve spolupráci s Nadací ABF, jehož se nakonec zúčastnilo téměř 40 projektantů, pedagogů a zaměstnanců státní správy vč. kolegů z Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR či Národního památkového ústavu.

Téma prostorové regulace je natolik vážné a z pohledu územního plánovače zajímavé, že rezonuje celý rok v diskusích na oficiálních jednáních statutárních orgánů naší asociace, při jakékoliv odborné diskusi či při výuce nových odborníků, dnes studentů.

Nabízí se tak například otázka pro jarní konferenci v roce 2024, zda by nosným tématem nemohly být prvky prostorové regulace a jejich implementace do územních a regulačních plánů.

Standardizace prostorové regulace

Ale zpět k workshopu. Jak je veřejně známo, někteří naši členové, kteří vystoupili na workshopu, se podílejí spolu s Nadací pro rozvoj architektury a stavitelství na projektu financovaného Technologickou agenturou ČR pod názvem „Standardizace prostorové regulace v územně plánovací dokumentaci pro potřeby digitalizace územního plánování a stavebního řízení, TITSMMR101“, který má vedle samotného návrhu standardizace také definovat pojmy prostorové regulace pro účely územního a regulačního plánu, a navrhnout paragrafové znění průmětů těchto pojmů do stavebního práva. V době pořádání workshopu probíhaly závěrečné práce na souhrnné analýze, která se skládala z:

- prověření zahraničních příkladů územních a regulačních plánů (Německo, Rakousko, Švýcarsko, Polsko, Slovensko);
- analýzy vybraných územních plánů (20), regulačních plánů (10) a územních plánů s prvky regulačních plánů (2) vydaných v České republice;
- analýzy Slovníku územního rozvoje.

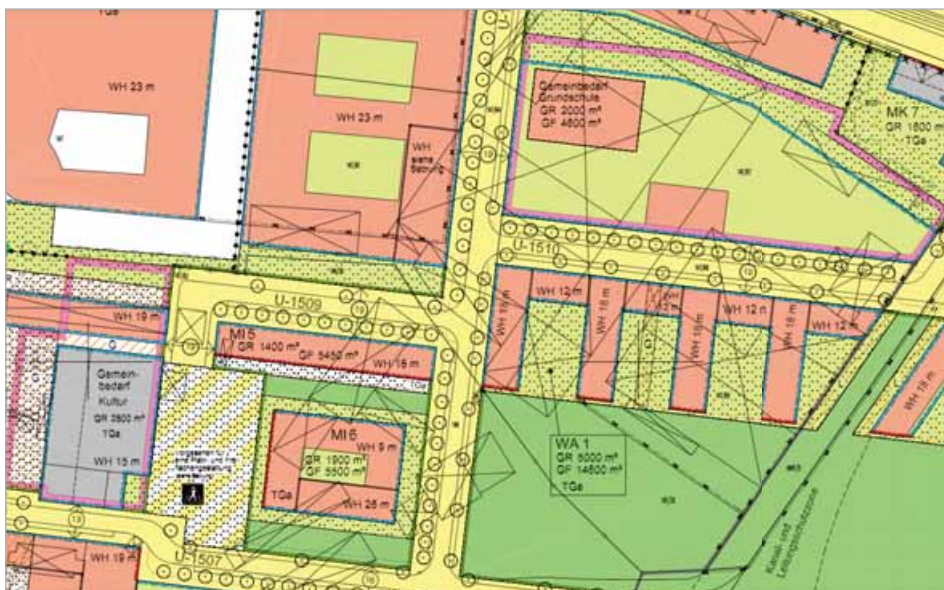
Ačkoliv jsou řešitelé projektu teprve někde na půli cesty, již nyní jsem zvědav na jejich finální výstupy, které můžeme očekávat v polovině roku 2024.

Vrátím-li se zpátky k workshopu, pak mi nedá neupozornit například na přednášku Víta Řezáče, který nám připomenul, že často nemusíme pro inspiraci chodit daleko a že máme mít hlavně „více odvahy pro regulační plány“. Pro ty z vás, kteří chtějí porovnat ne zcela porovnatelný systém územního plánování u nás (LAND USE MANAGEMENT) a u našich sousedů (COMPREHENSIVE INTEGRATED), doporučuji nahlédnout na ukázky příkladů územních a regulačních plánů, které zazněly i na workshopu. Pro mě osobně je cennou inspirací i publikace „Spatial Planning Systems and Practices in Europe. Reimer M., London; New York: Routledge, Taylor&Francis Group: 2014. ISBN: 978-0-415-72724-2“. V prezentaci pak na workshopu byly zmíněny tyto projekty:

- Flächennutzungsplan München (územní plán) <https://geoportal.muenchen.de/portal/fnp/>
- Bebauungsplan München (rozvojový plán) (Obr. 1) (https://www.muenchen.info/plan/bebauungsplan/p_8670_1873.pdf)
- Flächenwidmungs- und Bebauungsplan Wiena (územní a rozvojový plán Vídně) <https://www.wien.gv.at/flaechenwidmung/public/start.aspx>

- Zonenplan (Nutzungsplan) St. Gallen [územní plán (plán využití) St. Gallen] <https://www.geoportal.ch/ktsg/map/128?y=2746642.64&x=1254921.50&scale=1000&rotation=0>
- Sondernutzungsplan St. Gallen (regulační plán) <https://www.geoportal.ch/ktsg/map/1790?y=2746629.48&x=1254894.62&scale=1000&rotation=0>
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (Vyhláška – místní plán územního rozvoje) <https://www.biznes.gov.pl/pl/opisy-procedur/-/proc/357>
- Územné plány zón v Košicích <https://www.kosice.sk/clanky/skupina/uzemne-plany-zon>
- Územný plán Bratislavy <https://mib.sk/uzemny-plan/>

Výše uvedené příklady jsou jen malou ukázkou, jak k prostorové regulaci přistupují v sousedních zemích a vřele doporučuji se začíst například do polské vyhlášky upravující proces pořízení územního plánu a jeho změny. Osobně mě zaujala regulace větrných elektráren, která stanovuje toto: „V případě výstavby nebo rekonstrukce větrných elektráren musí být jejich vzdálenost od obytné budovy nebo budovy se smíšeným využitím rovna nebo větší než desetinásobek celkové výšky větrné elektrárny. Místní plán územního rozvoje může určit jinou vzdálenost (vyjádřenou v metrech), nejméně však 700 metrů.“

Obr. 1: Ukázka regulace v Mnichově (https://www.muenchen.info/plan/bebauungsplan/p_8670_1873.pdf)

V rámci workshopu vystoupili za zpracovatelství tým projektu standardizace prostorové regulace ještě P. Durdík (hlavní koordinátor) a S. Vondráčková (prostorová regulace krajiny), kteří nás seznámili s navrhovaným postupem prací a tematickými skupinami, které sledují u územních plánů a regulačních plánů. U územních plánů to jsou především:

- výšková regulace zástavby,
- rozmezí výměr stavebních pozemků, budov, užitných ploch,
- intenzita využití ploch či pozemků,
- charakter a struktura zástavby,
- vyloučení staveb dle § 15 odst. 5 SZ,
- kompozice a měřítko krajiny aj.

U regulačních plánů (a územních plánů s prvky regulačních plánů) jsou sledovány následující tematické skupiny:

- výšková regulace zástavby,
- rozmezí výměr stavebních pozemků, budov, užitných ploch,
- intenzita využití ploch či pozemků,
- regulační čáry základní regulace a parcelace,
- regulační čáry podrobné stavební regulace,
- typologicko dispoziční a architektonické regulativy stavebních bloků,
- typologicko dispoziční a architektonické regulativy veřejných prostranství,
- nástroje pro umístění řešení aj.

V rámci tohoto bloku nám byly odhaleny i některé zjištěné závěry analýzy v rámci regulace krajiny, která je dosud stanovována vágně (v rámci koncepce uspořádání kraji-

ny), zejména slovně v textové části, případně je vztažena pouze na prostorovou regulaci ploch s rozdílným způsobem využití v zastavěném území, což se jeví jako nesytemové z hlediska charakterové diferenciacce krajinného rámce jednotlivých částí sídel. Velkou výzvou zpracovatelského týmu pak bude hledání způsobu standardizace regulace krajiny, například pomocí překryvných ploch pro ochranu krajinných hodnot (krajinné horizonty a předěly, kulturní a přírodní dominanty, pohledové osy aj.), členění krajinných struktur (podrobnější členění PRZV v nezastavěném území, ale i uvnitř zastavěného území, vymezení krajinných prvků – liniových, plošných) nebo v nezastavitelnosti území (omezení §18 odst. 5 SZ, vymezení významných otevřených ploch/ nezastavěných území).

Prostorová regulace v praxi

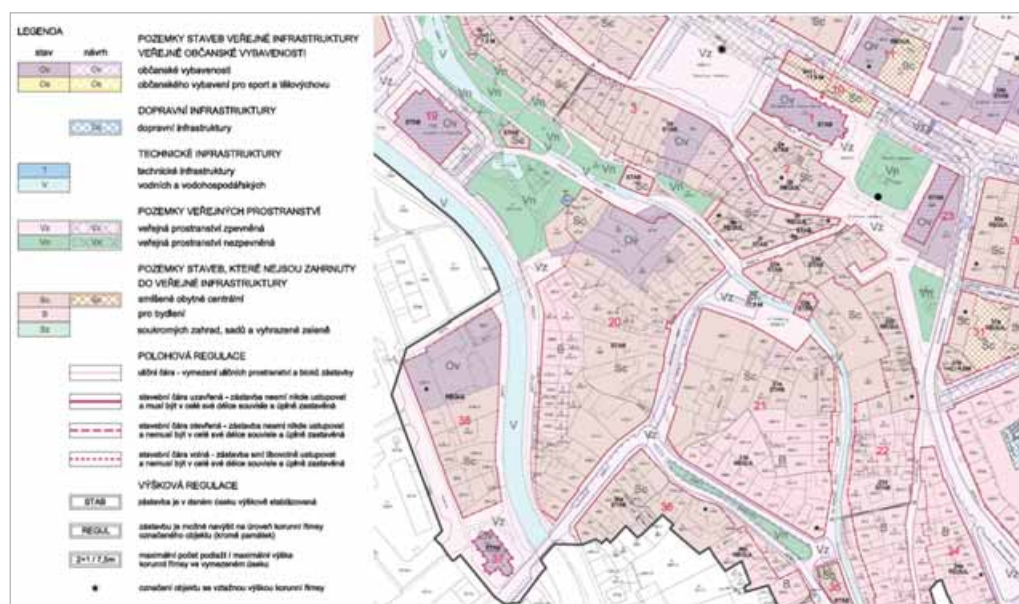
V části věnované zkušenostem z praxe vystoupila jako první se svým příspěvkem Tereza Kubištová z Odboru obecné ochrany přírody a krajiny na **AOPK ČR**, která jako za jeden z největších současných problémů vidí vymezení nadměrného množství zastavitelných ploch v minulosti a u rozsáhlých zastavitelných ploch v absenci podmínek zpracování regulačních plánů či územních studií, s konkrétním uvedením příkladů územních plánů měst Mikulov či Krásná Lípa. Dále byl v prezentaci konstatován zvýšený tlak na oplocování v zastavěných územích i pozemků ve volné krajině (neprostupné, neprůhledné), rozvoj rekreačních areálů a kempů, rozparcelování rekreačních areálů, přestavbu rekreačních objektů na stavby pro bydlení, výstavbu doplňkových staveb vyu-

žitelných pro bydlení a umísťování drobných a mobilních rekreačních staveb ve volné krajině (maringotky, tiny house, obytné včelíny, posedy ad.). Celá prezentace mě tak částečně vrátila do workshopu v roce 2020, kdy jsme diskutovali nad tématem povolování staveb v nezastavěném území.

V dalším příspěvku Vlasta Poláčková představila **územní plán Ústí nad Orlicí** (platný od roku 2017), ve kterém jsou stanoveny závazné zásady pro jednotlivé kategorie koncepce struktury osídlení a podrobnější regulativy pro plochy s odlišným charakterem a strukturou zástavby (orientace vůči veřejnému prostoru, výšková hladina, zastřešení). Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/cs/mesto/strategicke-dokumenty/uzemni-plan>.

Poté následovala prezentace **regulačního plánu MPZ Chrudim** od Marty Kabelkové, která představila na návrhu regulačního plánu pro opakované veřejné projednání (proběhlo po workshopu 27. 3. 2023) způsob regulace v památkově chráněném území (Obr. 2). Městská památková zóna Chrudim (vyhlášená v roce 1990) má rozlohu 52 ha a je v ní 79 nemovitých kulturních památek, z toho 29 ve vlastnictví města. Řešeným územím regulačního plánu je centrální část města, katastrální území Chrudim. Převážná část řešeného území je městskou památkovou zónou, ale řešené území bylo dle zadání RP oproti hranicím MPZ ve třech případech rozšířeno, a to o prostor před hotelem Bohemia, prostor nároží Poděbradova – Široká a prostor u ulice Novoměstské. Rozloha řešeného území je pak celkem 42,97 ha. Cílem regulačního plánu je regulace stavební

činnosti v dotčeném území při rozdělení území na veřejná prostranství a stavební bloky. Prostorová regulace vychází z platného územního plánu města a je doplněna o konkrétní podmínky pro umístění a prostorové uspořádání staveb ve vybraných blocích. Regulační plán pak nad tyto konkrétní podmínky vymezuje v celém řešeném území polohovou a výškovou regulaci. Dále jsou vyznačeny průcho- dy, průjezdy, podlouby, je navrženo umístění nových stavebně kulturních dominant, zachování průhledu na dominantu kostela a umístění nových zastávek MHD. Pro ochranu cenných pohledů a panoramatu města je stanovena regulace „střešní krajiny“.

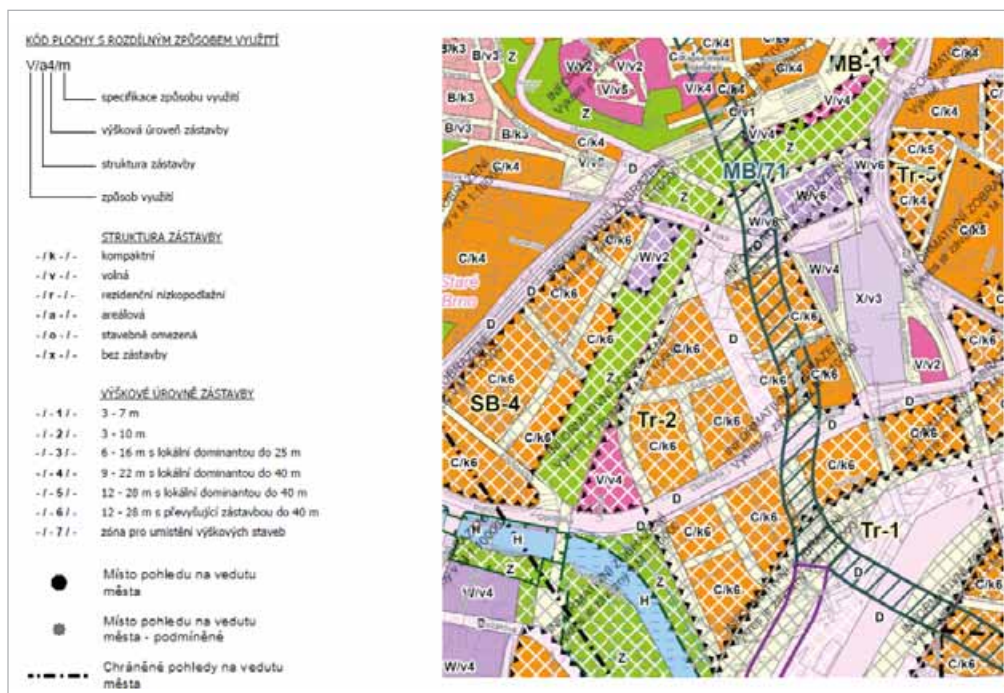
Obr. 2: Regulační plán MPZ Chrudim – ukázka z hlavního výkresu návrhu k opakovanému veřejnému projednání (prezentace Ing. arch. M. Kabelková)

Polohová regulace pracuje s pojmy jako:

- uliční čára – vymezení uličních prostranství (veřejné prostory) a bloků zástavby (soukromé a polosoukromé prostory);
- stavební čára uzavřená – zástavba nesmí nikde ustupovat a musí být v celé své délce souvisle a úplně zastavěná;
- stavební čára otevřená – zástavba nesmí nikde ustupovat a nemusí být v celé své délce souvisle a úplně zastavěná (nároží je vždy třeba dodržet);
- stavební čára volná – zástavba smí libovolně ustupovat a nemusí být v celé své délce souvisle a úplně zastavěná (nároží není nutno dodržet).

V rámci výškové regulace jsou vyznačeny úseky ve stavebních blocích s označením STAB (zástavba je v daném úseku výškově stabilizovaná), REGUL (zástavba je možné navýšit na úroveň korunní římsy označeného objektu (s výjimkou památkově chráněných objektů) – objekty mohou být dostavovány či rekonstruovány do maximální stávající výšky objektu označeného hvězdičkou – vztaheno ke korunní římsě tohoto objektu vzhledem k veřejnému prostranství), případně je stanovena konkrétní výšková hladina pomocí údaje o maximálním počtu podlaží a maximální výšce korunní římsy. Regulace střešní krajiny je uplatněna ve vybraných blocích, kdy je například nepřípustné umísťování materiálových a proporčních novotvarů na střeších hlavních objektů ve směru pohledu ze severovýchodu (od sídliště Pumberka) na historické centrum. Umísťovat nezbytné technické vybavení budov (klimatizační jednotky a příslušenství, komíny, fotovoltaické panely apod.) lze pouze v pohledově skrytých částech objektů, na fasádách a střeších nádvoří tak, aby pohled na panorama historického centra města nebyl narušen. Materiálové řešení musí splňovat zejména požadavek použití prvků bez lesku (komíny, výdechy ventilace). Více na: <https://www.chrudim.eu/pup/obec/chrudim/>.

V druhé polovině workshopu vystoupil se svými zkušenostmi s aktuálně používanými metodami prostorové regulace v platném i dokončovaném **územním plánu Brna** Jaroslav Dokoupil. Ve své prezentaci se zaměřil na otázku, co je účelné v rámci prostorové regulace standardizovat. Zda by předmětem standardizace neměly být pouze základní požadavky na strukturu a objem. Zajímavou informací bylo rychlé srovnání platných územních plánů Prahy (1999) a Brna (1994), kdy pražský územní plán sídelního útvaru

Obr. 3: Návrh územního plánu Brno – ukázka návrhu prostorové regulace (prezentace Ing. arch. J. Dokoupil)

pracuje s 37 typy ploch s rozdílným způsobem využití ve 12 kategoriích, s mírou využití ploch pomocí koeficientů KPP, KPP p, KZ, s určením typického charakteru zástavby a výškové regulace. Brněnský územní plán pracuje v rámci funkční regulace s 18 funkčními plochami plus s 44 funkčními typy s vlastními regulativy a v rámci prostorové regulace s indexem podlažních ploch (IPP) s doplněním o nový pojem regulace „dostupibilní plochu záměru“, který je definován velmi obecně a který se bilancuje pouze v základní funkční ploše a v majetku stavebníka. Zkušenosti z těchto platných ÚPD Prahy a Brna pak byly základním východiskem pro koncept nového územního plánu města Brna, který však nebyl bohužel v červnu 2022 schválen a vydán. Cílem funkční a prostorové regulace bylo definovat jednoduchými nástroji požadovaný charakter zástavby a její objem pomocí kombinace požadované stavební struktury a výškové hladiny (Obr. 3). Viz: <https://upmb.brno.cz/pripravovany-uzemni-plan/prehled-dokumentaci-navrhu-upmb-2018-2022/>.

Posledním „přednášejícím“ na workshopu byl Vladimír Dujka s tématem „Možnosti prostorové a objemové regulace v územních plánech“. Jednalo se nakonec o nejrozsáhlejší prezentaci, neboť jejím obsahem vedle zkušeností z prostorové regulace z praxe architekta bylo i téma zelené infrastruktury v územních plánech a obnovitelné zdroje energie, především agrovoltaika. Jakoby závěr přednášky byl předzvěstí série přednášek na jarní konferenci v Ostravě, kde jedním z hlavních témat bylo umísťování staveb

veřejné technické infrastruktury spojené s problematikou obnovitelných zdrojů energie (OZE). Praktickou ukázkou v prezentaci z praxe byl návrh podmínek prostorového uspořádání z **územního plánu Polešovice**, který obsahuje kartogram se schématem typů zástavby, kde každému typu jsou v textové části připojeny podmínky jako charakteristika zástavby, velikost pozemku, uliční čára, stavební čára, podlažnost, intenzita zastavění pozemků a nepřípustné typy staveb rodinných domů. Tato přednáška pak byla de facto z časových důvodů ukončením celého workshopu, který vedle poslechu příspěvků umožnil v průběhu dne všem diskutujícím reagovat na příspěvky, přicházet s vlastními názory a zkušenostmi z praxe. Viz: <https://www.mesto-uh.cz/uzemni-plan-polesovice>.

Samotný workshop si nedal jako hlavní cíl nalézt východiska pro řešení standardizace prostorové regulace v územních a regulačních plánech, ale dát především prostor na setkání členů Asociace, kteří chtějí diskutovat o aktuálních problémech urbanistické tvorby a územního plánování a na aktuálních kauzách či projektech ukázat přístupy k řešení problémů spojených s územně plánovací činností.

Závěrem chci poděkovat všem zúčastněným a v příštím roce doufám v další setkání, pro které musíme na podzimní konferenci vybrat nosné téma.

Těším se v Lokti na viděnou.

Václav Jetel

ECTP-CEU usiluje o intenzivnější vztahy s evropskými institucemi

Creating our futures

ECTP-CEU

European Council of Spatial Planners
Conseil européen des Urbanistes

Mezinárodní rada urbanistů ECTP-CEU se na svém posledním zasedání v květnu 2023 na Maltě zabývala především svými aktivitami vůči institucím a projektům propojeným s Evropskou unií a vztahy k obdobným spolkům pohybujících se na celoevropské úrovni. Největší pozornost byla věnována vytvoření tzv. Davoské aliance navazující na proces Davoské deklarace 2018, která směřuje k posílení významu stavební kultury pro společnost. Nepominutelným bodem jednání bylo přijetí bulharské asociace za plnoprávného člena ECTP-CEU. Tím se země východní Evropy plně zapojuje do činnosti evropských urbanistů. Příští rok se bude v Neapoli konat po pandemické pauze další ročník Bienále, největší přehlídky prací v oblasti urbanismu a územního plánování v Evropě.

Představitelé ECTP-CEU se častěji než dříve zapojují do jednání a programů různých institucí nebo komisí, které v Evropské unii přímo nebo nepřímo působí či ovlivňují územní plánování. Zejména oblast veřejné správy, participace obyvatel a jejich specifických skupin stále více vstupují do procesů plánování měst a regionů. Zástupci ECTP-CEU byli tradičně aktivní v tzv. Teritoriální agendě (Territorial Agenda), Městské agendě (Urban Agenda), sledovali dění na Konferenci ministrů v oblasti územního plánování (CEMAT). Tato konference, která se plánování věnuje primárně, paradoxně ztrácí zájem politiků – žádná vláda se zatím neujala dalšího ročníku konference a hrozí, že CEMAT vysublimuje pro nezájem. Rovněž tzv. Řídící výbor pro kulturu, památky a krajinu Rady Evropy (CDCPP – <https://www.coe.int/en/web/cdcpp-committee/home>) je ochromen odchodem dvou významných funkcionářek bez náhrady. Hrozí omezení aktivit zejména v oblasti ochrany krajiny. Toto nejsou pro územní plánování dobré zprávy.

Více informací naleznete na <https://future.ec.europa.eu/en>, kde je aktuální přehled o projektech, aktivitách, partnerství apod. Také Territorial Agenda (2020–2030) (<https://territorialagenda.eu/home.html>) nabízí prostor pro uplatnění zájmů prostorového plánování, které jsou navíc velmi těs-

ně propojeny s deklarací ECTP-CEU Re-Start Europe.

Vedení ECTP-CEU se nedávno sešlo se zástupci Evropského výboru pro demokracii a správu věcí veřejných (governanci) (CDDG). Evropský výbor CDDG je mezivládním fórem Rady Evropy, na kterém se scházejí zástupci členských států, aby vypracovali evropské standardy (doporučení, pokyny, zprávy), vyměňovali si a sledovali stav demokratického vládnutí v Evropě a spolupracovali na posílení demokratických institucí na všech úrovních vlády (<https://www.coe.int/en/web/good-governance/cddg>). Výbor rozpracoval nedávno dva dokumenty: Doporučené principy demokratické správy (<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/cddg-plenary-two-groundbreaking-recommendations-adopted>) a Doporučení pro deliberativní demokracii – participace opomíjených skupin obyvatel (<https://rm.coe.int/report-on-deliberative-democracy-eng/1680aaf76f>). Cílem ECTP-CEU je vysvětlit členům výboru propojení problematiky prostorového plánování s oblastí demokratických institucí a prosadit do dokumentů výboru roli územního plánování při správě území.

ECTP-CEU se také stalo členem Konference mezinárodních nevládních organizací (INGO). Konference je reprezentativním orgánem nevládních organizací majících účastnický status u Rady Evropy (<https://www.coe.int/en/web/ingo>). ECTP-CEU na konferenci aktivně vystupuje v zájmu ochrany profese v oboru územního plánování.

Davoská aliance

Davos²⁰²³ Alliance

ECTP-CEU se aktivně zapojuje do procesu aplikace tzv. Davoské deklarace. Letos v lednu se v Davosu konala další konference, na které se dohodlo vytvoření tzv. Davoské aliance.

Na webových stránkách Davoské deklarace (<https://davosdeclaration2018.ch/en/dd;nav/index/davos-2023>) se lze dozvědět, že „Davos Baukultur Alliance – pořádaná Světovým ekonomickým fórem – spojuje zainteresované strany z veřejného a soukromého sektoru kolem sdíleného souboru principů pro zlepšení kvality a kultury životního prostředí. Alliance se věnuje

prosazování vědomého, na kvalitu orientovaného přístupu k plánování, výstavbě a správě budov, infrastruktury, veřejných prostranství a krajiny. Toto společné úsilí staví na cílech, hodnotách a principech Davoské deklarace 2018, a Davos Baukultur Quality System (DBQS), který uplatňuje osm kritérií pro vytváření dobře navržených míst s důrazem na kulturní kontext a design zaměřený na člověka. Alianci podporuje různorodá komunita partnerů včetně národních vlád, mezinárodních organizací, firem a občanské společnosti. Je součástí davoského procesu, který řídí švýcarský federální úřad pro kulturu.“

Úkoly Aliance na rok 2023 byly schváleny na zasedání zástupců vlád v rámci Bienále v Benátkách: globálně rozšířit členství v Alianci, zvýšit účast soukromého sektoru a spolupracovat s vládami na vývoji „inteligentních předpisů“, které podněcují holistický přístup k budování měst, vesnic a krajiny, které jsou humánní, dobře udržované a šetrné k životnímu prostředí.

ECTP-CEU jako člen Aliance se zavázala prosazovat zájmy a nezastupitelnou roli plánování při tvorbě kvalitního prostředí. Předsedkyně ECTP-CEU paní Janet Askew připomněla, že v Alianci začínají hrát důležitou úlohu architekti, kteří namísto o plánování hovoří o tvorbě veřejného prostranství (placemaking), což je silně zúžený pohled. Přišla s myšlenkou představit tzv. fázi nula přípravy projektů (phase zero), která by měla zahrnovat územní plánování a participaci, protože návrhem stavby činnost v území nezačíná.

Z výše uvedených důvodů bude ECTP-CEU monitorovat aktivity jednotlivých členských zemí v této oblasti a hledat dobré příklady z praxe. Každý člen by měl pomoci spoluvytvářet tzv. banku dobrých příkladů. U nás to může být např. soutěž Stavba roku, kterou organizuje Nadace ABF, nebo mezinárodní studentská soutěž Urban Design Award. Lze též vyzdvihnout příklady projektů prezentované na odborných konferencích. Abstrakty inspirativních příspěvků je možné zasílat pracovní skupině ECTP-CEU a ta pak vyhodnotí, které budou zveřejněny na webu nebo prezentovány na akcích ECTP-CEU.

Nedávno založená Pracovní skupina AUÚP pro stavební kulturu bude s pověřeným delegátem ECTP-CEU úzce spolupracovat. Asociace pro urbanismus a územní plánování by měla toto téma otevřít rovněž s Českou komorou architektů.

Bulharští kolegové v ECTP

Aktivity bulharské asociace Union of Bulgarian Spatial Planners (UBSP) představil delegát a prezident Angel Burov. Kolegové jsou odhodláni se zapojovat aktivně, přestože mají dnes jen tři desítky členů, nicméně očekávají brzy další nárůst základny. Zejména si slibují užší spolupráci s Českou republikou, Slovenskem a Maďarskem. Více o jejich činnosti na www.bgplanning.org

Bienále ECTP v Neapoli

Bienále se bude po několikaleté odmlce z důvodů pandemie konat ve dnech 22. až 25. dubna 2024 v italské Neapoli. Tématem Bienále je **“Inclusive Cities and Regions”**. Na konferenci bude navazovat deset seminářů, kterých by se měli účastnit urbanisté z celé Evropy. Musíme naši účast připravit – tematicky bychom se měli orientovat na transformaci znevýhodněných regionů. Kvůli dlouhé přestávce způsobené covidem se akce sloučí s vyhlášením výsledků soutěže ECTP-CEU

Award a s workshopem mladých urbanistů. Výzvy k účasti obdržíme do konce roku 2023.

Pomoc Ukrajině

Skupina ECTP-CEU pro pomoc Ukrajině vedená Markusem Hedhoferem (ITA) vyzývá členy k identifikaci plánovačů, kteří žijí jako uprchlíci v zemích EU. Cílem je navázat kontakty a připravit se odborně na pozdější obnovu Ukrajiny.

Vít Řezáč

Nové publikace

NOVOTNÝ, Vojtěch
– HÁJEK, Karel.
Zóna setkávání
– nástroj rozvoje
veřejného prostoru
[Praha, ČVUT: 2023,
180 s. ISBN 978-80-01-
07056-7]

Publikace přináší komplexní pohled na problematiku veřejných prostranství, jejich urbanistický i dopravně-inženýrský kontext. Obsahuje rozsáhlé výsledky rešerše právních norem, technických norem a příkladů dobré praxe ve vybraných evropských zemích, popisuje situaci v ČR. Shrnuje zásady navrhování a projektování zón sdílených prostorů.

MARS, Roman
– KOHLSTEDT, Kurt.
Neviditelné město: 125 fascinujících informací o městě, které potřebujete znát
[IPR Praha: 2023,
431 s. ISBN 978-80-
88377-48-1]

Kniha přibližuje čtenářům nejrůznější drobnosti kolem nás, díky nimž města nakonec fungují jako dokonalý celek – od rozvodných sítí a požárních schodišť až po pouliční značky nebo fontánky s pitnou vodou.

GUZIK, Hubert
– VORLÍK, Petr
(eds.).
Ambice.
Architektura osmdesátých let
[ČVUT v Praze, Praha:
2022, 400 s. ISBN 978-
80-010-7028-4]

Autoři ve dvanácti kapitolách představují klíčové procesy v architektuře osmdesátých let i okolnosti jejich (ne)naplnění v realitě. V této době kulminovala deziluze ze stavby obrovských sídlišť, probíhaly diskuse o budoucnosti panelové výstavby, která odsoudila periferie do role pouhých nocleháren.

KUDA, František
a kol.
Městské inženýrství nejen pro městské inženýry
[Informační centrum
ČKAIT: 2022, 320 s.
ISBN 978-80-88265-
39-9]

Publikace vymezuje okruh činnosti městského inženýra, který garantuje kvalitní technické funkce svěřeného území a spolu rozhoduje o ekonomických a environmentálních otázkách spojených se zajištěním jeho provozu. Kniha zahrnuje všechny důležité oblasti rozvoje města – územní plánování a s ním spojenou dokumentaci, navrhování dopravní a technické infrastruktury a dalších prvků veřejných prostor, stavenišť ve městě, řízení konkrétních městských systémů atd.

ČERVINKA, Jan
– FRAGNER,
Benjamin –
SYKOROVÁ,
Viktoriia –
ZIKMUND, Jan
(eds.).
Hledání aktuálního tématu
[Výzkumné centrum
průmyslového dědictví
FA ČVUT. Praha:
2022, 112 s. ISBN 978-
80-01-07005-5]

Publikace si kromě archivní evidence industriální architektury klade za cíl formulovat obecné principy využití opuštěných objektů. Zahrnuje především bakalářské a diplomní projekty konverzí průmyslových staveb. Samostatným oddílem jsou současné reflexe vyučujících, kteří prezentované práce zadávali a konzultovali.

MELKOVÁ, Pavla
(ed.).
Živá památka
[Institut plánování
a rozvoje hl. m. Prahy:
2022, 240 s. ISBN 978-
80-88377-41-2]

Sborník představuje nový způsob myšlení o disciplíně památkové péče. Přináší český překlad esejů Jorge Otero-Pailose, profesora a ředitele památkové péče na Kolumbijské univerzitě (NY), v dialogu s texty českých odborníků na danou problematiku.

CHYBÍK, Ondřej.
Česká architektura 2021–2022
[Prostor, Praha: 2023, 176 s. ISBN 978-80-87064-33-7]

Ročenka české architektury mapuje současnou situaci v oboru a poskytuje přehled dění, inspiraci i podněty široké veřejnosti. Ondřej Chybík jako editor vybral dvaatřicet staveb, k nimž vždy doplnil také svůj komentář.

FRAMPTIN, Kenneth.
Moderní architektura. Kritické dějiny
[Academia: 2022, 2. vyd. 717 s. ISBN 978-80-200-3371-0]

Swazek Moderní architektura britského architekta a historika architektury K. Framptona nabízí shrnutí vývoje moderní architektury od druhé poloviny 18. století do současnosti.

GIRSA, Václav.
Postižen pamětí aneb život architekta, který neměl ambice
[KANT, Praha:2023, 282 s. ISBN 978-80-7437-398-5]

Knihu Postižen pamětí napsal architekt Václav Girs, přední odborník na rekonstrukci památek, jako ohlédnutí za životem a dílem.

BENTO, João.
Státní a městští architekti. Vůdčí role v navrhování při kultivování kvality prostorů a kultury utváření prostorů
[MMR, ÚÚR 2022, 160 s. Dostupné v elektronické podobě na stránkách ÚÚR: <https://www.uur.cz/publikacni-cinnost/priruky-a-publikace/>]

Tato studie se zabývá rolí, nástroji a vlivem týmů státních a městských architektů na procesy správy a řízení urbanistického navrhování v různých evropských jurisdikcích.

GREŠLOVÁ, Petra a kol.
Tvář české krajiny v prostoru a čase.

Mapování CORINE LAND Cover 1990–2018 v socioekonomických souvislostech

[CENIA, Praha: 2022, ISBN 978-80-7674-025-9 (tištěná verze). Publikace je dostupná v on-line verzi na <https://www.cenia.cz/publikace/monografie/tvar-ceske-krajiny-v-prostoru-a-case/>]

Publikace pojednává na podkladu dat mapování krajinného pokryvu CORINE Land Cover o fenoménech v české krajině. Zabývá se změnami krajinného pokryvu a využití půdy v Česku během tří desetiletí po sametové revoluci a uvádí změny krajinného pokryvu do socioekonomických souvislostí.

MMR, ÚÚR.
Politika architektury a stavební kultury České republiky. Aktualizace 2022
[MMR, ÚÚR: 2023. 64 s. Dostupné on-line, [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/aktualizovana-politika-architektury-a-stavebni-kul](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/aktualizovana-politika-architektury-a-stavebni-kul)]

Cílem tohoto aktualizovaného dokumentu je vytvořit předpoklady k tomu, aby vznikající stavby byly kvalitní, ale je zde zdůrazněna také potřeba konkrétního vnímání prostředí, vzájemného působení staveb a jejich vztahu ke stávajícím architektonickým a urbanistickým hodnotám.

ŠKABRADA, Jiří.
Nástin vývoje vesnických půdorysů a plužin v Čechách. K výpovědní schopnosti map stabilního katastru
[Společnost pro obnovu vesnice a malého města, Brno: 2022, 347 s. ISBN 978-80-907440-3-5]

Kniha přináší nový pohled na mechanismus vývoje vesnických půdorysů a plužin, včetně odhalování měř a modulů při pravidelném vytyčování v novověku i ve středověku.

Zadání územní studie krajiny pro SO ORP. Příručka k procesu zadání, zpracování a implementace ÚSK pro SO ORP

[MMR, MŽP, SPÚ: 2023, 2. vyd. Dostupné on-line <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/3-uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/usk-so-orp>]

Dotčené orgány v procesu územního plánování
Na webu ÚÚR byla zveřejněna aktualizace internetové příručky ke dni 1. 7. 2023.

VLČEK, Pavel – ZAHRADNÍK, Pavel a kol.
Encyklopeide architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách
[2. vyd. Academia: 2023, 1 062 s. ISBN 978-80-200-3261-4]

Rozšířené a přepracované vydání encyklopedické publikace (1. vyd. 2004), která zahrnuje období zhruba od začátku 14. století (kdy díky dochovaným písemným pramenům tvůrci stavebních památek začali vystupovat z anonymity) až do druhé poloviny 20. století.

Kol. autorů.
Tiny House
[Idealab: 2023, 264 s. ISBN 978-80-908740-1-5]

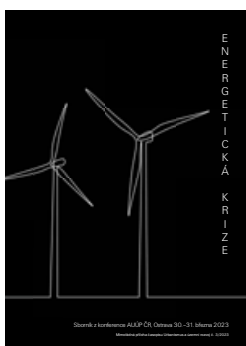
Průvodce krajinou minimalistického bydlení. Publikace shrnuje přehled českých a slovenských tiny houses.

STEJSKAL, Jan
– MIKUŠOVÁ
MERIČKOVÁ, Beáta
– KUBA, Ondřej –
JAKUŠ MUTHOVÁ,
Nikoleta.

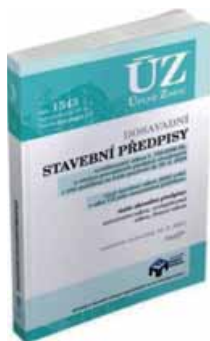
Veřejná ekonomie
[Wolters Kluwer, Praha:
2023, 260 s. ISBN 978-
80-7676-680-8]

Odborná publikace nabízí pohled na roli státu v ekonomice a vede čtenáře k zamyšlení a hledání odpovědí na základní otázky z oblasti veřejné ekonomie.

**Sborník
z konference
AUÚP ČR, Ostrava
30.–31. března
2023. Mimořádná
příloha časopisu
Urbanismus
a územní rozvoj
č. 3/2023**

[Ústav územního rozvoje,
Brno: 2023, 67 s. ISBN 978-
80-7663-042-0]

**Stavební zákon
a další předpisy.
ÚZ 1531**

[Sagit: 2023, 592 s. ISBN
978-80-7488-572-3]

Stavební předpisy, které se budou do 30. 6. 2024 používat pro převážnou většinu staveb – aktuální stavební zákon (se změnami k 1. 7. 2023) a všechny jeho prováděcí vyhlášky (které budou většinou platit do poloviny roku 2024). V publikaci dále najdete zákon o vyvlastnění, liniový zákon a zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

**Nový stavební zákon
2024. ÚZ č. 1544**

[Sagit: 2023, 144 s. ISSN 978-
80-7488-585-3]

Nový stavební zákon č. 283/2021 Sb., ve znění pozdějších předpisů; těmito pozdějšími předpisy byl stavební zákon výrazně změněn (500 změn a doplnění) a byla posunuta jeho účinnost. Všechny změny jsou vyznačeny tučně, odkazy na související předpisy jsou plně citovány. K novému stavebnímu zákonu je zpracován podrobný rejstřík a seznam legislativních zkratk.

**Katastr
nemovitostí.
Zeměměřičtví.
Pozemkové úpravy
a úřady. ÚZ 1530**

[Sagit: 2023, 304 s. ISBN
978-80-7488-571-6]

Publikace obsahuje aktuální texty celkem 15 právních předpisů, které jsou rozděleny do tří kapitol – katastr nemovitostí, zeměměřičtví a pozemkové úpravy, úřady. K velkým změnám došlo zejména v katastrální vyhlášce (73 změn a doplnění). Poslední změny předpisů jsou vyznačeny tučným písmem, odkazy na související předpisy jsou plně citovány. Právní stav k 1. 2. 2023.

Tamara Blatová

Aktuality, informace

Urbanistický projekt roku 2023

Soutěž Urbanistický projekt roku 2023 vyhrála **územní studie renovované jižní části jezera Most**. Na návrhu pracovaly architektonické skupiny gogolák + grass, s. r. o. Území bývalého lomu se má stát částí

Územní studie jižní části jezera Most – vizualizace

TEPLATOR – vizualizace

propojující město s jezerem i s jeho krajinným okolím. Vše v dlouhodobém horizontu v souladu s principy udržitelnosti – ekologické a sociální.

Cenu Národního centra stavebnictví 4.0 – získal objekt TEPLATOR (autor Michal Postránecký). Objekt Teplator je zpracovaný pro nově patentovanou technologii, která zásadním způsobem přispěje k energetickému sektoru výrobou tepla pro dálkové topení čistou energií, kdy používá již vyhořelé palivo jaderných elektráren a využívá jeho zbytkovou energii.

[Zdroj: stavba roku.cz]

Mezinárodní svaz architektů UIA ocenil Vladimíra Šlapetu

Cenu Jeana Tschumiho uděluje UIA jednou za tři roky osobnostem za architektonické psaní a kritiku. Společně s profesorem Vladimírem Šlapetou ji obdržela i dánská architektka Anne Beim. Slavnost předání proběhlo v červenci v Kodani.

Porota na českém zástupci ocenila především mimořádný přínos pro obor v oblasti výuky i z pozice děkana dvou největších škol architektury v Česku. Vyzdvihla bohatou publikační činnost Vladimíra Šlapety, organizaci výstav a schopnost specifikace unikátnosti československé architektonické avantgardy v mezinárodním kontextu a měřítku.

Dánská architektka Anne Beim byla oceněna jako příklad holisticky myslící architektky-akademičky, která svými pracemi významně ovlivnila architektky v Dánsku, Skandinávii i v širší Evropě.

[Zdroj: FA ČVUT]

Pocta ČKA za rok 2022 – Petr Hlaváček

Porota se shodla na udělení ocenění Petru Hlaváčkovi jednomyslně, a to proto, že „dlouhodobě, soustavně a s velkým osobním nasazením vytváří podmínky pro vznik kvalitního urbanismu i architektury, a tedy stavební kultury v Praze a skrze její příklad a vliv hlavního města i v celé naší zemi.“ Porotci ocenili, že Hlaváček „je architektem, který se rozhodl upřednostnit službu naší společnosti před realizací vlastní, tedy před tvorbou ve vlastní úspěšné architektonické kanceláři.“ Dále vyzdvihli, že v pozicích nejprve ředitele Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy a posléze 1. náměstka primátora hl. m. Prahy pro oblast územního rozvoje a územního plánu „se zasadil o to, že urbanismus, architektura a město se staly opět tématy politické diskuse a ta se stala diskusí o kultuře a s kulturou. Konkrétně přispěl ke vzniku IPRU a po politic-

kých tlacích na něj ke stabilizaci jeho pozice a významu, což se vztahuje rovněž na Pražské stavební předpisy.“

Členové poroty si váží také lidských vlastností laureáta. „Při prosazování důležitých kroků pro město a společnost volí cestu konstruktivní debaty. Jeho bytostnou snahou je hledat to, co názorově odlišné účastníky diskuse spojuje, než rozpojuje. Tím přispívá k tolik chybějícímu stmelování dnešní rozdělené společnosti a kultivaci dialogu,“ uvedli. „V dnešní individualistické a sobecké době je Hlaváčkovy usilování o hodnoty a cíle, které sice sdílíme, ale většinou o nich hovoříme u kávy, zcela mimořádné. Petr Hlaváček pro prosazení těchto hodnot usilovně pracuje, ba naplno žije. Zároveň neméně důležité je, že je dokáže v politice a prostředí velkého města aplikovat a soustavně vytvářet podmínky pro jejich přijetí. Reprezentováním a prosazováním těchto hodnot tvoří naši kulturu, a to nejenom stavební“.

[Zdroj: ČKA]

Česká komora zeměměřičů

Prezident republiky v březnu 2023 podepsal novelu zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičtví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

Nově vznikající Česká komora zeměměřičů má za cíl garantovat odbornou úroveň a kvalitu zeměměřičských činností, které jsou pro výstavbu nezbytné. Pomůže k větší transparentnosti trhu i posílení pozice autorizovaných zeměměřičských inženýrů, kterých je v ČR více než 2 500.

Komora vznikne a bude fungovat obdobným způsobem jako Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT) a Česká komora architektů (ČKA).

Více informací: <https://www.zememeric.cz/ceska-komora-zememericu-zneni-zakona/>.

[Zdroj: ČKAIT]

KAM Brno má ředitele, stal se jím architekt Jan Tesárek

Kancelář
architekta
města Brna

Rada města Brna schválila v červnu Jana Tesárka ve vedení Kanceláře architekta města Brna.

V letech 2018–2022 pracoval na zdejší oddělení veřejného prostoru, vedením kanceláře městského architekta byl pověřen Od ledna 2023. Ve výběrovém řízení na ředitele jej v červnu 2023 vybrala odborná komise.

Jan Tesárek je absolvent Fakulty architektury

VUT v Brně. Přes 15 let pracoval ve významných brněnských ateliérech, kde se věnoval především obytným a občanským budovám, architektonickému detailu, ale také návrhům veřejných prostranství a územním studiím. Jeho vizí je otevřená a komunikující organizace, která je respektovaným partnerem pro město i odbornou a laickou veřejnost. energii celé kanceláře směřuje především na dokončení územního plánu města, kultivaci veřejného prostoru a vytvoření lepších podmínek pro zeleň, modrozelenou infrastrukturu i udržitelnou mobilitu.

[Zdroj: KAM]

Brněnské stavební předpisy

Brněnské stavební předpisy (BSP) budou vydány jako nařízení statutárního města Brna a částečně nahradí prováděcí předpisy stavebního zákona. Budou závazné pro investory, projektanty i úřady zapojené do povolovacího procesu. Jejich zpracováním byla Radou města Brna pověřena Kancelář architekta města Brna ve spolupráci s Odborem investičním MMB. Na BSP se bude podílet řada externích konzultantů, včetně odborníků na stavební právo. BSP budou koordinovány s Prahou a Ostravou, aby nedošlo k roztržičnosti a nepřehlednosti regulace ve velkých městech. V ideálním případě by Brněnské stavební předpisy měly nabýt účinnosti k 1. červenci 2024, shodně s novelou nového stavebního zákona.

Nový stavební zákon konečně umožní, aby mělo Brno vlastní městské stavební předpisy. Jejich přijetí umožní zohlednit charakter města a stanovit přesnější standardy a požadavky, než jsou uvedeny v celostátních předpisech, které nemohou dostatečně reflektovat potřeby největších měst.

Vzhledem k tomu, že v době pověření KAM ke zpracování (květen 2023) nebyla známa podoba celostátní prováděcí vyhlášky k novému stavebnímu zákonu, se kterou je znění městských stavebních předpisů třeba koordinovat, je harmonogram stanoven jako rámcový. Plánovaná platnost od 1. července 2024 by ale neměla být ohrožena.

Brněnské stavební předpisy budou ctít stejné principy jako připravovaný nový územní plán. Velký důraz bude kladen na kvalitu veřejných prostranství, na zachování a rozvoj krajinářské, urbanistické a architektonické hodnoty území, na zachování a vytváření polyfunkčního městského prostředí nebo na zadržování a vsakování dešťových vod. Předpisy také mají nastavit podmínky pro rozvoj celého území města v souladu s trendy udržitelného rozvoje, s nízkými nároky na

dopravní a technickou infrastrukturu a s celkově nízkou energetickou náročností.

Při přípravě bude kladen důraz na přehlednost a srozumitelnost předpisů. Znění bude zároveň koordinováno s Prahou a Ostravou, aby nedošlo k roztržitosti a nepřehlednosti regulace ve velkých městech.

Brněnské stavební předpisy budou v průběhu tvorby projednány s dotčenými odbory, městskými firmami, zástupci městských částí a stavebních úřadů i s odbornou veřejností – architektky a investory.

[Zdroj: KAM]

Co se mění v autorizačním zákoně?

Novela nového stavebního zákona dopadá i na autorizační zákon č. 360/1992 Sb. (AZ). Od ledna 2024 se mění možnosti překrývání autorizací u projektové činnosti. Zároveň se připravuje větší novela autorizačního zákona. Na výsledném znění spolupracují obě komory, ČKAIT i ČKA.

Od 1. ledna 2024 změna překrývání autorizací

Schválením věcné novely nového stavebního zákona došlo i ke změně změnového zákona (zákon č. 284/2021 Sb.), který nakonec nabývá účinnosti 1. ledna 2024. Týká se to mj. i autorizačního zákona, kdy k 1. lednu příštího roku např. vstoupí v účinnost ustanovení § 18 odst. 2 AZ, které se týká překrývání autorizací u projektové činnosti:

Autorizovaný inženýr v oboru Pozemní stavby, Dopravní stavby, Stavby vodního hos-

podářství a krajinného inženýrství, Mosty a inženýrské konstrukce, Technologická zařízení staveb, Městské inženýrství nebo Stavby pro plnění funkce lesa je v celém rozsahu stavby příslušející oboru jeho autorizace oprávněn vypracovávat všechny oborově vydělené části této dokumentace nebo projektové dokumentace, tedy části příslušející oborům Technika prostředí staveb, Statika a dynamika staveb, Geotechnika a Požární bezpečnost staveb. Zvláštní právní předpis upravující povinnosti autorizované osoby ani § 12 odst. 6 nejsou dotčeny.

Připravuje se zásadní přepracování autorizačního zákona

Počátkem května byl na Ministerstvo pro místní rozvoj odeslán za ČKA a ČKAIT návrh změn autorizačního zákona, tzv. teze novely, která by se měla začít projednávat v příštím roce. V nich je mj. navrhováno:

- Doplnění nové kategorie autorizovaný stavitel – podle navrhovaného znění § 19a AZ by autorizovaný stavitel měl oprávnění k výkonu vybraných činností ve výstavbě v oblasti realizace, odstraňování, dozoru a dalších souvisejících činností bez možnosti výkonu projektové činnosti. Jednalo by se o osoby, které by se soustředily jen na realizaci, příp. odstraňování staveb a jež nemají ambici projektovat. Současně by tím byl řešen i problém uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti pro výkon vybraných činností pro osoby, které nemají v domovském státě autorizaci pro výkon projektové činnosti, nicméně u nás ji v rámci procesu uznávání získávají, což může být (a je) v praxi zneužitelné.

- Výslovné uvedení toho, že do doby odborné praxe nelze započítat praxi prováděnou v souběhu s řádným studiem na vysoké škole, kterým se žadatel připravuje na výkon profese; praxe prováděná v souběhu s kombinovaným (dálkovým) studiem může být rozhodnutím autorizační rady uznána.
- Autorizační poplatek za zkoušku odborné způsobilosti v jednom i více oborech se stanoví jednotně, bez ohledu na obor a specializaci, ve výši 5 000 Kč.
- Automatické pozastavení autorizace členům, kteří včas neuhradí členské příspěvky.
- Rozšíření důvodů pro pozastavení autorizace v souvislosti s odsouzením v trestním řízení.
- Rozšíření překrývání autorizací nejen pro projektovou činnost, ale i pro odborné vedení provádění a odstraňování staveb, dozor projektanta a technický dozor stavebníka. Překrývání oborů u autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů by bylo podrobně rozvedeno prováděcím předpisem. Jedná se o oprávnění autorizované osoby, nikoliv povinnost. Pokud by se tedy nejednalo o právní úpravou danou možnost rozsahu překrývání oboru či by autorizovaná osoba této možnosti nevyužila, nastupuje povinnost autorizované osoby zajistit výkon činnosti svého oboru nebo specializace osobou s příslušnou autorizací, popřípadě specializací.
- Rozsahy překrývání se navrhuje definovat ve vlastním předpisu ČKAIT.
- Prodloužení funkčního období členů orgánů ČKAIT na 4 roky aj.

[VOKURKA, Adam – KUZMOVÁ, Eva, Zpravodaj ČKAIT č. 3/2023]

Pozvánky na odborné akce

Konference ČLOVĚK, STAVBA A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ 17

Katedra urbanismu a územního plánování Vás zve na již 17. ročník konference Člověk, stavba a územní plánování, která se bude konat na půdě Fakulty stavební ČVUT v Praze dne **9. 11. 2023**.

Tradičně pořádaná konference Katedry urbanismu a územního plánování je určena zejména vědecko-výzkumným pracovníkům, studentům doktorských studijních programů, pracovníkům veřejné správy, odborníkům z praxe, ale též zástupcům firem a představitelům občanské společnosti, kteří jsou zváni zejména k diskusi nad konferenčními příspěvky.

Výstupem konference je recenzovaný sborník, který je již od roku 2019 zařazen do prestižní databáze Scopus.

Více informací na <https://uzemi.eu/akce/konference/clovek-stavba-a-uzemni-planovani/>

KURZY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ – ČVUT V PRAZE

Územně analytické podklady

Katedra urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT v Praze si dovoluje pozvat pracovníky úřadů územního plánování, veřejné správy, projektanty a ostatní zájemce na kurz přednášek vztahující se ke zpracování aktualizací územně analytických podkladů.

Kurz bude mít rozsah 35 vyučovacích hodin a proběhne v jednom kalendářním týdnu

od **11. 9. 2023** do **15. 9. 2023** v prostorách Fakulty stavební ČVUT v Praze.

Cena kurzu je 9 000 Kč + DPH.

Cílem přednášek je podat komplexní informaci k aktuální problematice aktualizací ÚAP dle stavebního zákona (č. 183/2006 Sb., č. 283/2021 Sb.) a prováděcí vyhlášky (č. 500/2006 Sb.) tak, aby pro aktéry celého procesu byly informace logicky sdělované po jednotlivých etapách prací.

Nejdříve se posluchači seznámí se základními tezemi legislativního prostředí, problematikou údajů o území a postupy pro získávání údajů o hodnotách v území na základě vlastního průzkumu (např. vymezení urbanistických hodnot). Následně se seznámí s tématy obsahujícími jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje území, jejichž vyhodnocení stavu a vývoje slouží ke zpracování rozboru udržitelného rozvoje území. Na závěr je výklad zaměřen na samotný způsob zpracování rozboru udržitelného rozvoje území včetně nezbytného projednání.

Více informací na webu: <https://uzemi.eu/kurzy-celozivotniho-vzdelavani/uap/>

Kurz *City development* na Fakultě architektury ČVUT v Praze

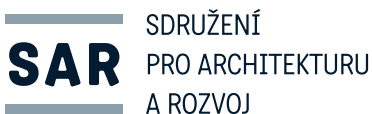
Fakulta architektury ČVUT pořádá každoročně kurz City development, který se zabývá tématem současného rozvoje města z hlediska stěžejních účastníků procesu přípravy a realizace projektů. K pořádání kurzu školu vede trvalý zájem o podrobnější vzdělávání v interdisciplinárním oboru, který spojuje síly architektů, urbanistů, zástupců veřejné správy, ekonomů, specialistů na realitní trh či právníků.

Společenské povědomí o procesech plánování a hledání dohod v území je spojeno s mnoha mýty. Práce developera je nezdědka téměř demonizována, veřejný sektor bývá kárán za dlouhé lhůty projednávání. Kurz City development je tak pořádán s přesvědčením, že nejlepší metodou na odstranění některých předsudků a mýtů je poznání a porozumění vkladu všech rozhodujících profesí, které se spolupodílejí na plánování rozvojových koncepcí města.

Kurz je určen nejen studentům fakulty architektury a příbuzných oborů, ale především zájemcům z řad odborné veřejnosti, pracovníkům odborných pracovišť měst a obcí či juniorním projektovým manažerům soukromých společností. Zvláštní pozornost je věnována metodám vyjednávání mezi veřejným a soukromým sektorem. Kurz nabízí sérii přednášek a workshop. V něm posluchači pracují ve skupinách na případové studii a ověřují získané dovednosti. Při práci v kombinovaných týmech mohou posluchači konfrontovat svoje znalosti z různých oborů a rolí v procesu projektové přípravy a realizace projektu. Každý tým sestavuje zadání projektu a provede jeho ekonomické posouzení. Práce je průběžně konzultována lektory z pohledu územně plánovacího, urbanistického, trhu nemovitostí a ekonomických parametrů. Finální návrh je veřejně prezentován s odbornou kritikou lektorů a hostů – expertů.

Další ročník kurzu City development proběhne ve dnech **5.–7. 10.** a **19.–20. 10. 2023** na FA ČVUT v Praze. Více informací Vám na vyžádání sdělíme na e-mailu citydevelopment@email.cz.

Kurz *City development* se může uskutečnit díky podpoře Českého vysokého učení technického v Praze.

SDRUŽENÍ
PRO ARCHITEKTURU
A ROZVOJ

Summit udržitelnosti v architektuře a stavebnictví pod záštitou ČKA se uskuteční **20. září 2023** v Praze. Výběr z témat summitu: Strategie vlády a vedení Prahy ohledně udržitelnosti nové výstavby; Jaké programy veřejné podpory udržitelnosti je možné využívat; Inspirativní příklady udržitelných staveb a developerských projektů z ČR a zahraničí.